

Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání

Michaela Kalábová

Bakalářská práce
2025

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav školní pedagogiky

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Michaela Kalábová
Osobní číslo: H22894
Studijní program: B0112P300001 Učitelství pro mateřské školy
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury zabývající se digitálními technologiemi v předškolním vzdělávání.
Vymezení terminologie a teoretických východisek zaměřených na využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.
Příprava metodiky empirické části, stanovení výzkumného cíle a výzkumných otázek.
Realizace kvantitativního výzkumu formou dotazníkového šetření.
Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.
Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a formulace závěru výzkumu.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- Bourbour, M. (2020). *Digital technologies in preschool education: The interplay between interactive whiteboards and teachers' teaching practices*. Örebro University.
- Dočekal, D., Müller, J., Harris, A., & Heger, L. (2019). *Dítě v síti: manuál pro rodiče a učitele, kteří chtějí rozumět digitálnímu světu mladé generace*. Mladá fronta.
- Kalaš, I. (2013). *Premeny školy v digitálnom veku*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Kopecký, K., Szotkovski, R., Kubala, L., Krejčí, V., & Havelka, M. (2021). *Moderní technologie ve výuce*. Univerzita Palackého v Olomouci.
- Neumajer, O., Rohlíková, L., & Zounek, J. (2015). *Užijme se s tabletem: Využití mobilních technologií ve vzdělávání*. Wolters Kluwer.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Juraj Obonya, PhD.**
Ústav školní pedagogiky

Datum zadání bakalářské práce: **8. ledna 2025**
Termín odevzdání bakalářské práce: **2. května 2025**

L.S.

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. PhDr. Mgr. Marcela Janíková, Ph.D.
ředitelka ústavu

Ve Zlině dne 8. ledna 2025

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....
podpis autora

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zaměřuje na postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Cílem je zjistit, jak učitelé mateřských škol vnímají digitální technologie a jaké faktory ovlivňují jejich postoje k těmto technologiím. Teoretická část se věnuje roli digitálních technologií ve vzdělávání a soustředí se na faktory, které mohou ovlivnit postoj učitelů k jejich zavádění a využívání v předškolním vzdělávání. V praktické části byl proveden kvantitativní výzkum za pomoci dotazníkového šetření, jehož se účastnili učitelé mateřských škol. Cílem výzkumu bylo zjistit postoje učitelů mateřských škol k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Na základě výsledků z dotazníkového šetření, lze říct, že učitelé mají převážně pozitivní nebo neutrální postoj k digitálním technologiím.

Klíčová slova: digitální technologie, digitální gramotnost, digitální kompetence, další vzdělávání učitelů, postoj

ABSTRACT

The bachelor thesis examines teachers' attitudes towards the integration of digital technologies in preschool education. The aim is to find out how kindergarten teachers perceive digital technologies and what factors influence their attitudes towards these technologies. The theoretical part explores the role of digital technologies in education and highlights the elements that might influence teachers' perceptions of their implementation and use in preschool education. In the practical part, quantitative research was conducted using a questionnaire distributed to kindergarten teachers. The aim of this research was to assess the attitudes of kindergarten teachers regarding the incorporation of digital technologies in preschool education. Based on the results from the questionnaire, it can be concluded that teachers generally possess positive or neutral attitudes towards digital technologies.

Keywords: digital technology, digital literacy, digital competence, teacher training, attitude

Chtěla bych poděkovat panu Mgr. Jurajovi Obonyovi, PhD. za vedení, odbornou pomoc a cenné rady při psaní této bakalářské práce. Velké díky patří i mé rodině, která mi byla oporou během celého studia, a především mé dceři, jejíž podpora mi dávala tu největší motivaci.

OBSAH

ÚVOD.....	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
1.1 ROLE DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ V SOUČASNÉM VZDĚLÁVÁNÍ.....	13
1.2 VÝHODY A NEVÝHODY DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	13
1.3 ZÁSADY POUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	17
1.4 PŘEKÁŽKY PŘI ZAČLEŇOVÁNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ.....	18
2 UČITELÉ A DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE	19
2.1 POSTOJE UČITELŮ K DIGITÁLNÍM TECHNOLOGIÍM.....	20
2.2 DALŠÍ VZDĚLÁVÁNÍ UČITELŮ V DIGITÁLNÍ OBLASTI.....	24
2.3 SHRNUÍ TEORETICKÉ ČÁSTI	26
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	27
3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	28
3.1 VÝZKUMNÉ CÍLE	28
3.2 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	29
3.3 VÝZKUMNÝ SOUBOR	29
3.4 METODA SBĚRU DAT	30
4 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT.....	32
5 ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	45
5.1 DISKUZE.....	47
5.2 DOPORUČENÍ PRO PRAXI.....	50
ZÁVĚR	51
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	53
SEZNAM OBRÁZKŮ	58
SEZNAM TABULEK.....	59
SEZNAM GRAFŮ	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	61

ÚVOD

Digitální technologie jsou součástí každodenního života většiny z nás. Využívají se v nejrůznějších oblastech a stále větší vliv mají i na vzdělávání. Mateřské školy postupně začleňují digitální technologie do svého vzdělávacího procesu. To vyvolává různé postoje u učitelů, kteří se musí naučit pracovat s výhodami, ale i riziky, které tyto technologie přinášejí.

Cílem této bakalářské práce je zjistit postoje učitelů mateřských škol k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část se dělí do dvou kapitol. První kapitola obsahuje seznámení s digitálními technologiemi v předškolním vzdělávání. Je zde uvedeno, jakou roli hrají digitální technologie v mateřských školách a jaké mohou být jejich výhody a nevýhody. Jsou zde představeny rizika, která jsou spojená s využíváním těchto technologií v předškolním vzdělávání. Dále zásady, které by si učitelé měli osvojit, pokud digitální technologie využívají nebo chtějí využívat. Poslední část první kapitoly je věnována překážkám, které mohou nastat při začleňování digitálních technologií. Druhá kapitola teoretické části je věnována učitelům, jejich postojům a dalšímu vzdělávání. Z této části se dozvíme, z jakých prvků se skládá postoj a jaké jsou jeho funkce. Jsou tu obsaženy i různé faktory, které mohou ovlivnit učitelův postoj k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Závěrečná část je věnována vzdělávání učitelů v oblasti digitálních technologií. Zde se dozvíme o možnostech, které učitelé mají k tomu, aby se mohli dále vzdělávat a také jsou zde uvedeny konkrétní vzdělávací instituce, u kterých je možno využít vzdělávání v této oblasti.

Druhá část, tedy část praktická je věnována samotnému výzkumu, který byl proveden na základě dotazníkového šetření. Cílem bylo zjistit postoje učitelů mateřských škol k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Dále také určit výhody a nevýhody, faktory a to, jak se postoj učitelů promítá do jejich práce v mateřských školách. Praktická část je rozdělena do tří kapitol. V první je charakterizován výzkum, jeho cíle a výzkumné otázky, dále také výzkumný soubor a zvolená metoda sběru dat. Následující část se věnuje analýze získaných dat. Třetí část je věnována zhodnocení dotazníkového šetření, kde byly zodpovězeny výzkumné otázky. V závěru je uvedená diskuze a doporučení pro praxi.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V PŘEDŠKOLNÍM VZDĚLÁVÁNÍ

Tato kapitola se zaměřuje na roli digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Kapitola se věnuje významu a výhodám technologií pro učitele i děti. Dále jsou zde uvedeny také možné výhody a rizika, která jsou spojená s jejich používáním, stejně jako zásady správného začlenění do výuky. Kromě toho se kapitola věnuje překážkám, které mohou bránit efektivnímu využívání technologií, a to jak z hlediska vnějších, tak vnitřních faktorů. Cílem je poskytnout celkový pohled na výzvy a příležitosti, které digitální technologie v předškolním vzdělávání přinášejí.

1.1 Role digitálních technologií v současném vzdělávání

Digitální technologie zahrnují elektronická zařízení, systémy a nástroje, které slouží k vytváření, uchovávání nebo zpracování informací a dat (PortálDigi, 2022).

Kalaš (2013) uvádí, že v kontextu vzdělávání tento pojem označuje různé nástroje, technologie a metody, které využíváme zejména k usnadnění učení, komunikace, spolupráce a kreativního vyjádření. Tyto prostředky slouží k podpoře a rozvoji dětí, žáků i dospělých v každém věku a pomáhají efektivně získávat nové znalosti a dovednosti. Dosedla et al. (2019) rovněž zdůrazňují, že digitální technologie dětem pomáhají rozvíjet kreativitu a také získávat nové znalosti. Upozorňují ale, že by se s nimi děti neměly setkávat pouze ve svém volném čase, ale měly by být součástí i vzdělávacího prostředí mateřské školy.

Šťastná (2021) rozděluje digitální technologie do dvou rovin. První rovina říká, že digitální technologie mohou být cílem vzdělávání. Druhá, že mohou být prostředkem ke vzdělání. Obě roviny se týkají jak spontánních, tak řízených aktivit a mohou se u dětí prolínat. V mateřských školách mohou digitální technologie sloužit k různým účelům. Dle Kalaše (2011) mohou pomáhat při objevování nových informací, tvorbě, zaznamenávání, komunikaci, hraní rolí a k podpoře speciálních výchovně-vzdělávacích potřeb.

1.2 Výhody a nevýhody digitálních technologií

V dnešní době mateřské školy začleňují digitální technologie do činností stále častěji. Jedním z důvodů je rostoucí význam technologií v dnešní moderní společnosti, ale také potenciál těchto technologií obohatit výuku a usnadnit pedagogům práci. Důvody k zařazování digitálních technologií do vzdělávání Zounek a Šedřová (2009) rozdělují do několika oblastí. Jednou z oblastí jsou **ekonomické** důvody. Umět pracovat

s technologiemi se stává jednou z klíčových dovedností pro uplatnění na trhu práce. Mezi tyto důvody tedy můžeme řadit například přípravu dětí na budoucí trh práce, či efektivnější využívání zdrojů ve školství. Další oblastí jsou důvody **sociální**. Umět využívat digitální technologie je stále častěji vnímáno jako nezbytná součást každodenního života. Do poslední oblasti patří **pedagogické** důvody, protože technologie mohou zpestřovat výuku, podporovat individuální přístup k dětem a zefektivňovat organizaci vzdělávacího procesu.

Podle Zikla (2011):

Dnešní technologie mohou díky svým možnostem učitelům výrazně pomáhat při organizaci vzdělávacího procesu, mohou přispět k zefektivnění výuky, k aktivizaci či větší motivaci žáků. V rukou žáka i učitele se z ICT stávají nástroje vhodné nejen k experimentování, modelování, studování jevů a souvislostí, zpracování dat, získávání, třídění a výměně informací, ale také umožňují žákům pracovat s výukovými programy. (s. 12)

Klement et al. (2011) uvádí, že efektivnější výuky s pomocí digitálních technologií můžeme dosáhnout například využitím audiovizuálních prostředků. Jako výhody vedoucí ke zefektivnění výuky uvádí:

Tabulka 1 Výhody vedoucí k zefektivnění

Upoutání pozornosti	Děti většinou více zaujmeme pomocí vizualizace než čistě slovním projevem.
Změny ve výuce	Digitální pomůcky vnášejí do výuky změny, a tím zvyšují zájem dětí.
Uspřádání představy a zapamatování	Děti lépe porozumí novým pojmům, pokud jim jsou předávány ve vizuální podobě, a také si je takto snadněji zapamatují.

(Zdroj: Klement et al., 2011)

Mezi přínosy digitálních technologií v mateřské škole můžeme zařadit:

Přístup k obrovskému množství aktuálních informací – V dnešní době má téměř každý přístup k internetu kdykoli a odkudkoli. Tento neomezený přístup umožňuje učitelům neustále se vzdělávat, získávat nové poznatky a hledat relevantní materiály, které by pro ně jinak byly obtížně dostupné. Digitální technologie tak podporují jejich profesní rozvoj a umožňují rychlou adaptaci na nové trendy ve vzdělávání (Kalaš, 2013).

Příprava na výuku – Díky různým možnostem dostupných digitálních nástrojů, které jsou často bezplatné a jednoduché na používání, mohou učitelé snadno vytvářet vlastní výukové materiály (Zounek, et al., 2021). Zikl (2011), uvádí, že si učitelé mohou sami vytvářet materiály jako například: obrázky, animace, interaktivní multimediální materiály, nebo videa. Kromě toho internet nabízí velké množství již hotových podkladů, které lze bez větších úprav zařadit přímo do výuky.

Využití u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami – Některé druhy technologií mohou pomoci při specifických poruchách učení (Lynch & Vargová, 2016).

Lepší názornost a rozvoj představivosti – Interaktivní tabule spolu s výukovými materiály mohou být aktivizujícím prvkem, jsou-li ve výuce použity správně (Zikl, 2011). Digitální technologie mohou podpořit proces učení, a to za použití her odpovídajících dětským potřebám v předškolním vzdělávání (Alotaibi, 2023).

Motivace dětí k učení – Moderní technologie mohou výrazně posílit motivaci dětí tím, že dělají výuku zajímavější a interaktivnější. Díky vizuálním materiálům, hravým prvkům a okamžité zpětné vazbě se děti lépe soustředí a aktivněji se zapojují do vzdělávacího procesu (Rambousek, 2014). Digitální technologie umožňují prezentaci speciálních motivačních materiálů, které podporují přemýšlení o učivu a pomáhají žákům pochopit smysl a důležitost učení. To vede nejen k lepšímu osvojení znalostí, ale také k pozitivnímu vztahu ke vzdělávání a ochotě učit se novým věcem.

Přizpůsobení výuky individuálním potřebám – Děti, díky digitálním technologiím mohou pracovat vlastním tempem na různých úkolech nebo s jinými aplikacemi, což je důležité pro jejich individuální rozvoj (Neumajer, 2021; Rambousek, 2014).

Mezi další výhody Neumajer (2021) uvádí, že digitální technologie jsou pro děti přínosné, protože **podporují jejich kreativitu**. Dávají dětem možnost vyjadřovat se novými způsoby. Digitální technologie také rozvíjejí **informatické myšlení**. Děti se učí řešit problémy, logicky přemýšlet a porozumět tomu, jak fungují digitální technologie.

Digitální technologie ani její aplikace nejsou samy o sobě bezchybné, a proto je důležité uvědomit si i jejich potenciální negativní důsledky.

Mezi **nevýhody** digitálních technologií v prostředí mateřské školy patří:

Vysoká cena – Na nevýhodu v podobě vysoké ceny za digitální technologie upozorňuje Kalaš (2013). Tento faktor může vést k tomu, že některé mateřské školy nemají dostatečné technologické vybavení, což omezuje možnosti učitelů při využívat technologie ve vzdělávacím procesu. S tím souvisí i problém na který naráží Neumajer et al. (2015), ti upozorňují, že mobilní dotyková zařízení (tablety) rychle zastarávají a představují pro mateřské školy poměrně vysoké finanční náklady. Dále uvádějí, že jejich zavádění do škol přináší nové komplikace, jako například zajištění místa pro jejich skladování, nabíjení nebo potřebu dostatečného pokrytí Wi-Fi.

Zdravotní obtíže – I ty jsou spojeny s využíváním digitálních technologií v mateřské škole. Mohou být způsobeny například nevhodným osvětlením nebo špatným umístěním interaktivní tabule. Dlouhodobé vystavování dětí nevhodným podmínkám může vést k zdravotním problémům jako je zhoršení zraku, časté bolesti hlavy či další zdravotní komplikacím (Kalaš, 2013).

Zkreslené vnímání reality – Například rozbitá věc se v nové hře objeví zase v pořádku. U dítěte to může vyvolat mylnou představu o tom, že i ve skutečném světě jsou věci stejně snadno opravitelné či nahraditelné (Dobiáš, 2019).

Omezený rozvoj komunikačních a sociálních dovedností – Hodně digitálních technologií je navrženo pro jednotlivce. Je tedy důležité, aby byly digitální technologie zařazovány do vzdělávání uvážlivě a v přiměřené míře (Dobiáš, 2019).

Rizika spojená s využíváním digitálních technologií v předškolním vzdělávání

Nový Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání upozorňuje na možná rizika spojená s využíváním digitálních technologií v mateřských školách. Mezi tyto rizika dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2025) patří:

Nedostatek podnětných pomůcek – Mezi tyto pomůcky můžeme řadit například mikroskopy a digitální lupy. Pokud v mateřské škole tyto pomůcky chybí, může dojít k omezenému využívání digitálních technologií ve vzdělávacím procesu, čímž se sníží jejich přínos pro aktivní učení a objevování.

Pasivní využívání digitálních technologií – Může nastat například v případě, že děti sledují pouze obsah na počítači či tabletu bez aktivní účasti. Technologie by měly být do výuky zapojeny smysluplným a interaktivním způsobem. Pasivní sledování dětem nenahradí přímou zkušenost s reálným světem, která je v předškolním věku důležitá pro jejich celkový rozvoj.

Nadbytečné využívání – Pokud je omezen čas věnovaný pohybu, volné hře a interakci s vrstevníky nebo učiteli.

Nedostatečný prostor pro poznání přínosů a rizik – Chybí-li dětem vedení a vzdělávání v oblasti digitálních technologií, mohou je vnímat jednostranně, a to pouze jako zdroj zábavy. Proto je důležité, aby děti objevovaly nejen praktické věci k využití technologií, ale aby si uvědomovaly i jejich případná úskalí a rizika. Je tedy důležité, aby děti porozuměly nejen výhodám, ale i nástrahám digitálního prostředí.

Nedostatek pravidel – Nedostatek pravidel pro trávení času u obrazovky, či sdílení nevhodného obsahu.

Nedostatečná příležitost k rozvíjení informatického myšlení – Nemají-li děti dostatek příležitostí k rozvíjení těchto dovedností, může to vést k negativnímu ovlivnění logického uvažování, řešení problémů a systematického přístupu k úkolům (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2025).

1.3 Zásady použití digitálních technologií

Digitální technologie mohou přispět k zvýšení efektivity a kvality výuky, pokud jsou využity správně. Neznamena to ale, že by měly nahrazovat roli učitele, spíše bychom na ně měly pohlížet jako na podpůrné nástroje. Učitelům by měly pomoci s dosahováním vzdělávacích cílů (Kopecký et al., 2021).

Každé dítě by mělo mít **stejný přístup k digitálním technologiím** jako ostatní děti. Aktivita s těmito technologiemi by neměly být chápány jako odměna za splnění úkolů nebo za dobré chování dítěte. Je důležité aktivity vyváženě zařazovat s jinými činnostmi, aby technologie nenahrazovaly hru s klasickými pomůckami (knihy, přírodní materiály, stavebnice) a neomezovaly venkovní pobyt (Lynch & Vargová, 2016). Je důležité vést děti ke zdravému vztahu k technologiím, aby si na ně nevytvářely závislost. Učitelé by měli dětem ukázat, že technologie neslouží pouze k zábavě, ale především jsou užitečným nástrojem pro učení, získávání informací a vzájemnou komunikaci. S dětmi bychom měly

otevřeně mluvit o správném a smysluplném využívání těchto technologií a pomoci jim pochopit roli digitálních technologií ve světě (Zatloukalová, 2023).

Dle Lynch a Vargové (2016) je důležité ověřovat obsah edukačních programů, aby byly kvalitní a bezpečné. Zatloukalová (2023) uvádí, že teprve v rukou zdatného učitele se digitální pomůcky stanou prostředkem k dosažení cílů na vyšší úroveň, díky kterým je možné výchovně-vzdělávacích cílů dosáhnout snadněji a zábavněji.

1.4 Překážky při začleňování digitálních technologií

Překážky v zařazování digitálních technologií do vzdělávání můžeme dělit do dvou bariér, a to externí a interní (Ertmerové, 1999, podle Xie et al., 2021).

Externími bariérami máme na mysli okolní faktory, které učitelům brání v začleňování digitálních technologií do výuky. Mezi ně patří zejména **nedostatek financí mateřské školy** na zavádění těchto technologií, **chybějící vize a strategie školy** pro rozvoj digitální gramotností dětí (Xie et al., 2021). Fryč et al. (2020) uvádějí jako překážku **nevhodné či zastaralé vybavení** digitálních technologií. Mezi další faktory patří **nedostatečná školení**, která by učitelům poskytlo pedagogické dovednosti, které jsou důležité k tomu, aby mohly digitální technologie zařadit do vzdělávacích činností.

Interní bariéry představují vnitřní faktory učitelů, které mohou bránit efektivnímu začlenění digitálních technologií do výuky. **Nedostačující připravenost učitelů**. To, jak učitelé umí pracovat s technologiemi, je často rozhodující v tom, jak budou tyto technologie skutečně ve výuce využívat. Nedostačující připravenost učitelů často souvisí i s učitelovou nízkou sebedůvěrou a motivací, při jejich zavádění do výuky (Zounek et al., 2021). Další bariérou může být **nedostatek znalostí učitelů**. Omezené povědomí učitelů o tom, jak efektivně začleňovat digitální technologie do vyučovacího procesu. Tento nedostatek znalostí v nich může vyvolávat obavy a nejistotu, což vede k menší ochotě s technologiemi pracovat (Zounek et al., 2021).

Bariéry týkající se postojů učitelů budou podrobněji rozepsány v kapitole 2.1 - Postoje učitelů k digitálním technologiím.

2 UČITELE A DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

V této kapitole je vymezena digitální gramotnost, která je pro učitele klíčová, aby mohli efektivně využívat digitální technologie. Součástí kapitoly jsou také postoje učitelů a faktory, které tyto postoje ovlivňují. Důležitou součástí je další vzdělávání učitelů, které je důležité pro neustálý rozvoj jejich digitálních kompetencí.

Digitální gramotnost lze definovat jako souhrn digitálních kompetencí (tzn. souhrn znalostí, dovedností, postojů a hodnot), které umožňují jednotlivci bezpečně, sebevědomě, kriticky a kreativně využívat digitální technologie při učení, při práci atd. Šťastná (2021) uvádí bezpečnost využívání technologií ve třech rovinách:

Tabulka 2 Bezpečné využívání digitálních technologií

Bezpečnost:	Popis:
ochrany zařízení	jak se k digitálním technologiím správně chovat
ochrany sebe sama	jak bezpečně digitální technologie využívat, správné držení těla, čas strávený například na tabletu
ochrany životního prostředí	jak nakládat s digitálním odpadem

(Zdroj: Šťastná, 2021)

Dobiáš (2019) tvrdí, že jde o schopnost hledat, hodnotit, používat, sdílet a vytvářet obsah pomocí informačních technologií a internetu. Dle Šťastné (2021) je v rámci předškolního vzdělávání možné budovat základy a podmínky pro pozdější rozvoj digitální gramotnosti, což označujeme jako digitální pregramotnost.

Digitální gramotnost zahrnuje také schopnost a ochotu rozvíjet digitální dovednosti, což znamená celoživotní vzdělávání a neustálé přizpůsobování se technologickým změnám (Kalaš, 2013).

Dle Neumajera et al. (2015) je cílem vzdělávání v oblasti digitální gramotnosti vychovávat nové generace vzdělaných a digitálně gramotných jedinců, kteří budou schopni využívat digitální technologie k řešení různých situací.

PortálDigi (2022) uvádí, že digitální gramotnost lze rozdělit na tři složky. První složka je **motivační**. Obsahuje osobní motivaci, zájem jednotlivce a jeho ochotu k využívání digitálních technologií. **Strategická složka**, zahrnuje plánování, rozhodování a aplikování

digitálních technologií do vzdělávání za účelem dosažení cílů. **Kompetenční** složku představují technické a praktické znalosti a dovednosti potřebné k efektivnímu, bezpečnému a odpovědnému využívání digitálních technologií. Jak uvádí Dočekal et al. (2019) měli bychom pomoci dětem, aby pochopily, že v digitálním světě je potřeba, aby byly ostražité.

Dalším klíčovým pojmem je digitální kompetence. Jde o souhrn teoretických znalostí, praktických dovedností, schopností a postojů jedince v oblasti digitálních technologií. (Chábera, 2019). Učitelé musí být schopni digitální technologie ve výuce efektivně využívat, a proto je důležité, aby tyto klíčové kompetence v této oblasti ovládali. Podporu učitelé mohou hledat v evropském rámci **DigCompEdu** („Digital Competence of Educators“). Je to Evropský rámec digitálních kompetencí pedagogů. Cílem tohoto dokumentu je přiblížit konkrétní schopnosti učitelů v oblasti digitálních technologií a jejich využívání. Dokument obsahuje dvacet dva kompetencí, které jsou rozděleny do šesti oblastí.

2.1 Postoje učitelů k digitálním technologiím

Průcha et al. (2008) vyjadřují postoj jako hodnotící vztah, který člověk zaujímá vůči okolnímu světu, ostatním lidem i vůči sobě samému. Dle Vláchy (2018), jde o tendenci člověka reagovat v konkrétní situaci určitým způsobem. Vychází to ze vztahu mezi psychologickými stavy jedince a vnějšími podněty. Utváří se především spontánním učením v rodině a ostatních sociálních prostředcích. Slaměník et al. (2019) uvádějí, že postoje jsou částečně vrozené, avšak větší část získáváme prostřednictvím osobních zkušeností přímo během našeho života.

Důležité je rozlišovat mezi názorem a postojem. Hayesová (2013) uvádí hlavní rozdíl v emocionální složce. Názory mají spíše neutrální charakter, který odráží naše pocity. Postoje mají zejména hodnotící charakter. Klíčovým znakem postoje je emočně zabarvený jazyk, použitý při jeho vyjádření.

Dle Nakonečného (2009) se postoj skládá ze tří prvků, a to prvek kognitivní, emotivní a konativní. **Kognitivní prvek** obsahuje znalosti o předmětu postoje. Zahrnuje tedy to, co jednotlivec o předmětu svého postoje ví. **Emotivní prvek** postoje se skládá z emocí. Obsahuje emoce spojené s daným objektem postoje. U **konativního prvku** jde především o připravenost jednat určitým způsobem.

Většinou je mezi prvky určitá rovnováha, ale může docházet i k tomu, že je jeden z prvků dominantní.

Neméně podstatnou součástí postojů jsou jejich funkce. Funkce postojů vychází z jejich individuálního významu. Funkce můžeme rozdělit do 4 kategorií jako instrumentální, ego-defenzivní, hodnotově expresivní a kognitivní funkce. Ve funkci **instrumentální** jde o to, že si jedinec vůči předmětu nebo situaci vytvoří postoj podle toho, jestli je spojený s odměnou nebo trestem. V podstatě můžeme říct, že si jedinec vytváří pozitivní postoj k věcem, které mu přinášejí výhody a negativní postoje jsou spojené s věcmi se kterými má jedinec nepříjemné zkušenosti. **Ego-defenzivní** funkce postojů má úlohu ochrany osobnosti, například tím, že pomáhá se snížením úzkosti nebo negativním vnímáním sebe sama. Funkce **hodnotově expresivní** spočívá v tom, že jedinec vyjadřuje své názory a zasazuje se za jejich naplnění. Často odrážejí sebehodnocení jedince. Poslední je funkce **kognitivní**, která pomáhá jedinci uspořádat své poznatky o sobě i o světě, pomáhá pochopit smysl událostí a vztahů (Nakonečný, 2009; Slaměník et al., 2019).

Postoje učitelů mají zásadní vliv na integraci digitálních technologií do výuky. Použití digitálních technologií ve vzdělávání není o jejich množství, ale o tom, proč a jak jsou do vzdělávacího procesu zařazeny. Zásadní změny nezajišťuje samotná technika, ale učitelé, kteří rozhodují o jejich smysluplném využití (Zounek & Šed'ová, 2009). To, jaký učitelé zaujmají postoj k těmto technologiím může zlehčit nebo ztížit jejich začleňování do výchovně-vzdělávacího procesu. Na základě svého přesvědčení si učitelé volí, co za technologie je dle nich vhodné a proveditelné ve výuce (Bourbour, 2020). Kalaš (2013) uvádí tři nejčastější oblasti, které ovlivňují postoj učitelů.

Tabulka 3 Postoje učitelů

Sebevědomí učitelů	Značí důvěru učitelů v sebe sama a své schopnosti v tom, jak používat technologie.
Hodnocení přínosu	Jak učitelé hodnotí přínos technologií v předškolním vzdělávání.
Zájem o rozvoj výukových metod	Zájem učitelů o zlepšování výuky v předškolních zařízeních a využívání moderních technologií.

(Zdroj: Kalaš, 2013)

Zounek a Šed'ová (2009) dělí učitele na obranáře a surfaře. **Obranář** je učitel, který odmítá zařadit do své výuky digitální technologie. Naopak **surfař** je učitel, který zařazuje technologie do výuky s nadšením.

V rámci postojů učitelů rozlišujeme různé faktory, které jejich postoj mohou ovlivnit.

Faktory ovlivňující postoje učitelů k digitálním technologiím

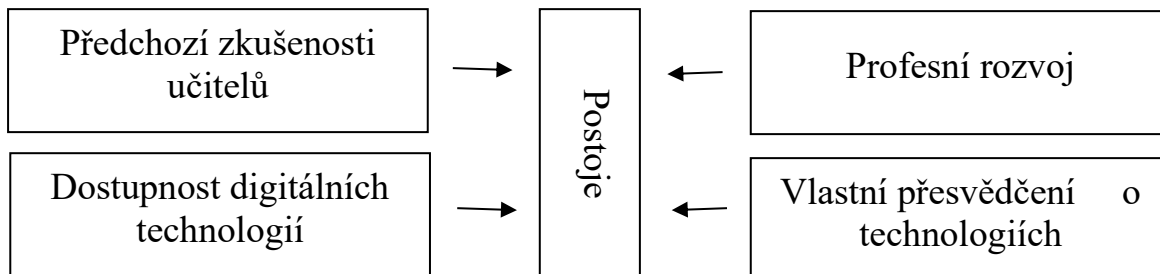
Alotaibi (2023) uvádí, že využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání závisí především na znalostech, přesvědčení a postoji učitelů, ale také na přístupu k technologiím. Postoje učitelů hrají důležitou roli ve využití technologií ve vzdělávacích činnostech. Věří-li učitel, že technologie podporují učení, začleňují je do výuky přirozeněji než učitelé, kteří k nim příliš nemají důvěru. Ti je buď nepoužívají vůbec nebo jen minimálně, a ne vždy efektivním způsobem (Alotaibi, 2023).

Dle Xie et al. (2021) jsou postoje učitelů ovlivněny **nedostatkem znalostí o obsluze** digitálních technologií. Učitelé také uvedli jako překážku v začlenění digitálních technologií **nedostatek kompetencí** v této oblasti.

Někteří učitelé projevují stále větší zájem o využití digitálních technologií ve vzdělávacím procesu. Motivací tohoto zájmu často bývá „**sociální důvod**“. A to ten, že by děti měly technologie využívat, protože jsou všude kolem nich. Tento důvod, proč využívat digitální technologie je častější než to, že je učitelé zařazují kvůli „pedagogickému důvodu“, že technologie zlepšují učení (Bourbour, 2020, Jack & Higgins, 2019).

Xie et al. (2021) uvádí další z hlavních faktorů **přesvědčení učitelů**, tedy jejich osobní názory k jejich využívání. Učitelé s negativním postojem věří v to, že děti v předškolním věku potřebují spíše interakci s okolním prostředím a fyzickými hračkami, což je pro jejich vývoj důležitější než používání digitálních nástrojů. Gjelač et al. (2019) uvádějí, že tento postoj pramení z faktu, že tito učitelé vyrůstali v době, kdy byly tradiční metody vzdělávání dominantní, a s digitálními technologiemi se setkali až v dospělosti. Autoři mají zato, že právě tato absence osobní zkušenosti ovlivnila jejich nynější postoj k digitálním technologiím ve vzdělávacím procesu. Podobně i Hoareau et al. (2021) poukazují na to, že když učitelé během vlastního vzdělávání nevyužívali digitální technologie, tak mají k jejich používání negativnější postoj než mladší učitelé. Ti již s těmito technologiemi vyrůstali. Mladší generace často projevuje větší otevřenost a ochotu integrovat je do výuky, protože je považují za přirozenou součást vzdělávacího procesu.

Gjelaj et al. (2019) uvádí čtyři faktory, které nejčastěji ovlivňují postoje učitelů při integraci digitálních technologií.

Obrázek 1 Faktory ovlivňující postoje učitelů k používání digitálních technologií

(Zdroj: Gjelaj et al., 2019)

Dalším významným faktorem je dostupnost vhodných digitálních prostředků. Učitelé poukázali na to, že je mnoho digitálních materiálů, které nejsou vhodné pro malé děti a neodpovídají učebním osnovám. Proto učitelé museli čas věnovat vyhledáváním a úpravám těchto pomůcek tak, aby lépe odpovídaly potřebám dětí, což je časově náročné. Přístup školy také významně ovlivňuje využívání technologií. Jestliže škola podporuje inovace a aktivně poskytuje potřebné zdroje a podporu, učitelé pravděpodobněji budou ochotnější technologie začleňovat do výuky. U učitelů, kteří jsou v prostředí, kde je spíše tradiční přístup k výuce, může být využívání technologií omezenější (Alotaibi, 2023). Pokud učitelé nemají možnost digitální technologie používat, je malá pravděpodobnost, že se změní jejich postoj k nim.

Dle Fryče et al., (2020) hrají klíčovou roli také **negativní zkušenosti** s využíváním digitálních technologií. Dalším faktorem je **strach ze změn** k zavedení nových pedagogických postupů. Ze strany učitelů může být bariérou **omezený čas** na další vzdělávání a prozkoumávání nových digitálních technologií. Bariéry se mohou také týkat organizačních problémů při vzdělávacích činnostech, zejména pokud pracují s většími skupinami dětí.

Dalším faktorem může být věk učitele. Ačkoliv výzkum Zounka a Šed'ové (2009) ukazuje, že mladší učitelé technologie využívají stejně často jako starší učitelé. Autoři uvádí, že mladší učitelé si často materiály sami vyhledávají na internetu, zatímco starší učitelé dávají přednost softwaru, který zakoupila škola. To poukazuje na to, že mladší generace více používá technologie pro vlastní přípravu na výuku. Ale co se týče didaktického využití technologií ve vzdělávacím procesu, nejsou mladší učitelé zkušenější než učitelé staršího věku. Stejně tak výzkum Tweed (2013) ukázal, že věk učitelů nemá významný vliv na míru

jejich využívání. Výzkumu Gordera (2008) také neprokázal, že by ve věku učitelů existoval zásadní rozdíl v integraci technologií do výuky. Na rozdíl od těchto studií, výzkum Davidovitche a Yaviche (2021), který se zaměřil na využívání tabletů v mateřských školách, ukázal, že mladší učitelé (ve věku 26–42 let) mají pozitivnější postoj k integraci technologií, protože vnímají, že mají více výhod než nevýhod, na rozdíl od starších učitelů (ve věku 43–65 let).

2.2 Další vzdělávání učitelů v digitální oblasti

Další vzdělávání učitelů je proces vzdělávání během jejich profesní kariéry, který navazuje na jejich počáteční přípravu. Je považováno za právo i povinnost učitelů, kteří momentálně vykonávají svou profesi. Tento proces plní dvě hlavní funkce: standardizační, která zajišťuje udržení kvalitní úrovně současného vzdělávacího systému, a rozvojovou, která podporuje inovace a zlepšování systému (Průcha et al., 2008).

Jak uvádí Kalaš (2013, s.128) „Do škol přicházejí nové technologie, ale mnozí z nás nadále vyučují starým způsobem. Jen naše vlastní vzdělávání nám pomůže činit kvalitní rozhodnutí, jak naplno využít potenciál, který nám digitální technologie nabízejí“.

Národní pedagogický institut České republiky

Společnost a prostředí, ve kterém žijeme, se neustále vyvíjí a proměňuje. NPI tyto změny sleduje, analyzuje a přináší inovace do vzdělávání nejen dětí, ale i pedagogů a ředitelů (DIGIKOALICE, n. d.). Jejich úkolem je zavést nové vzdělávací metody a inovace do školní praxe. Školám i učitelům poskytuje metodickou podporu a zajišťuje jejich další vzdělávání (Evropská komise, 2025).

Učitelé uvádějí, že nemají dostatek příležitostí v oblasti profesního rozvoje v oblasti digitálních technologií. Dle jejich názoru je potřeba více odborné přípravy v této oblasti (OECD, 2019).

Jak bylo uvedeno v kapitole „Postoje učitelů k digitálním technologiím“, dle Kalaše (2013) jsou tři zásadní oblasti, které ovlivňují postoj učitelů k využívání digitálních technologií – zájem o rozvoj výukových metod, sebevědomí učitelů a hodnocení přínosu. Tyto oblasti můžeme u učitelů rozvíjet prostřednictvím dalšího vzdělávání. Když učitelé získají nové zkušenosti, dovednosti a vědomosti, nejenže se zvýší jejich sebevědomí, ale zároveň to může pozitivně ovlivnit jejich postoj k využívání digitálních technologií ve výuce. Další vzdělávání a školení zaměřená na moderní výukové metody a digitální

nástroje tak představují klíčový krok k překonání překážek, které mohou učitele od používání technologií odrazovat.

Jak se tedy učitelé mohou dále vzdělávat: Učitelé mohou k dalšímu vzdělání využít různých nabídek kurzů nebo webinářů, některé jsou zcela zdarma. Jako další formu můžeme uvést:

Neformální vzdělávání

Kapounková (2023) uvádí, že jde o sdílení nápadů či zkušeností s ostatními kolegy. Příkladem může být mentoring. Šikýř (2016) popisuje mentorování jako vzdělávání pod vedením mentora, který předává své zkušenosti, znalosti a dovednosti a zároveň poskytuje užitečné rady a podporu. Novou metodou je koučink. Koučování je proces mezi koučem a koučovaným, založený na vzájemné důvěře a otevřenosti. Cílem je podpořit osobní a profesní růst koučovaného tím, že mu kouč klade otázky, které mu pomáhají najít vlastní odpovědi, lépe pochopit sebe a své cíle a postupně jich dosahovat (Rydlo et al., 2021).

Samostudium

V rámci samostudia můžeme využívat portály o vzdělávání, periodika nebo publikace z různých nakladatelství (Rydlo et al., 2021). K dalším možnostem samostudia patří vzdělávání z publikací ve školní knihovně nebo jiných odborných materiálů, či sdílené materiály učitelů. (Tesárek et al., 2021).

Vybrané vzdělávací instituce v oblasti digitálních technologií:

Infra

Poskytuje kurzy a webináře zaměřené na různé oblasti, včetně integrace digitálních technologií do výuky v mateřských školách (Infra, n.d.).

Technický a digitální svět: *Názorně a jednoduše*

Jde o neziskovou organizaci, která se zabývá vzděláváním dětí a pedagogů v oblasti digitální gramotnosti. Pro pedagogy nabízí semináře, jež jsou založeny na názorných a praktických ukázkách, které ukazují pedagogům, jak dětem přiblížit témata z digitálního světa (Technický a digitální svět, n.d.).

Centrum-vzdělávání.cz

Tato organizace se zaměřuje na vzdělávání dospělých. Specializuje se na praktické využití a efektivní ovládání ICT nástrojů a technologií pro pedagogy. Nabízí širokou škálu kurzů v oblasti ICT, které jsou určeny pedagogickým pracovníkům z různých typů

škol – mateřských, základních, středních a vyšších odborných škol (Centrum-vzdělávání.cz, n.d.).

2.3 Shrnutí teoretické části

Teoretická část práce je zaměřena na využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání a postoje učitelů k jejich zařazování do výuky. První kapitola je zaměřena na roli technologií v předškolním vzdělávání. Dozvídáme se zde, že jejich využívání může být pro děti prospěšné a obohacující. Využití těchto nástrojů může být efektivní při podpoře individuálního přístupu k dětem, rozvoji motivačních schopností a usnadnění výuky učitelům. Na druhé straně ale existují rizika a nevýhody. Proto je důležité vyváženě používat technologií s tradičními formami výuky.

Druhá kapitola z teoretické části pojednává o postojích učitelů a faktorech, které tyto postoje ovlivňují a také o případném dalším vzdělávání. Postoje hrají klíčovou roli – někteří mohou vnímat digitální technologie jako užitečný nástroj, zatímco jiní mohou preferovat tradiční metody. V kapitole se dozvídáme, jaké jsou prvky a funkce postojů. Závěr kapitoly je věnován dalšímu vzdělávání učitelů, které ovlivňuje postoje učitelů a je tak nezbytné pro efektivní využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Jsou zde uvedeny různé formy profesního rozvoje, jako jsou kurzy, webináře, mentoring či samostudium.

Digitální technologie mohou být pro vzdělávání dětí přínosné, pokud jsou využívány promyšleně a smysluplně. Jejich efektivní využívání závisí mimo jiné na postojích učitelů, jejich připravenosti a dostupnosti vhodných nástrojů.

II PRAKTICKÁ ČÁST

3 CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

Praktická část se opírá o kvantitativní výzkum provedený formou dotazníkového šetření, které bylo sestavené na základě stanovených výzkumných cílů a otázek. Tento výzkum se zaměřuje na postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání.

„Kvantitativně orientovaný výzkum v pedagogice můžeme vymezit jako záměrnou a systematickou činnost, při které se empirickými metodami zkoumají (ověřují, verifikují, testují) hypotézy o vztazích mezi pedagogickými jevy“ (Chrásková, 2016, s. 11). Základem je určit konkrétní proměnné, zkoumat jejich rozložení v populaci a srovnat vzájemné vztahy mezi nimi (Švaříček & Šedřová, 2010). Kvantitativní výzkum je zaměřen na zjištění rozsahu, intenzity nebo množství výskytu zkoumaných jevů. Výsledky vyjadřuje v číselné podobě, tím je umožněno jejich další matematické zpracování (Gavora, 2000).

Jednou z nejčastěji využívaných metod sběru dat v rámci kvantitativního výzkumu je dotazníkové šetření. Pomocí dotazníku klademe otázky písemně a stejně tak získáváme odpovědi. Svým charakterem se částečně podobá rozhovoru mezi tazatelem a respondentem (Demčák, n.d.).

3.1 Výzkumné cíle

Hlavní výzkumný cíl:

Zjistit postoje učitelů mateřských škol k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.

Dílčí výzkumné cíle:

- Zjistit výhody a nevýhody, které učitelé vidí v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.
- Zjistit jaké faktory ovlivňují postoje učitelů k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.
- Zjistit, jak se postoje učitelů promítají do jejich práce v mateřských školách.

3.2 Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

- Jaké jsou postoje učitelů k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaké výhody a nevýhody učitelé uvádějí při využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- Jaké faktory ovlivňují postoje učitelů k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- Jak se postoje učitelů k digitálním technologiím promítají do jejich práce v mateřských školách?

3.3 Výzkumný soubor

Předvýzkum

Pro účely předvýzkumu jsem zvolila sedm učitelek z různých mateřských škol v okrese Prostějov. Učitelky byly záměrně vybrány z různých mateřských škol, jelikož každá z škol funguje v odlišných podmínkách z hlediska dostupnosti a využívání digitálních technologií.

Výzkum

Výzkumný soubor pro účely této bakalářské práce tvoří náhodní učitelé mateřských škol z České republiky. Mateřské školy jsem vybírala náhodně z Rejstříku škol a školských zařízení na internetové stránce: <https://isv.gov.cz/rssz/prehled>. Dotazník byl odeslán online emailem celkově 445 ředitelům mateřských škol. Ty jsem žádala o předání dotazníku učitelům. Dotazník nebyl určen pro ředitele škol, jelikož jeho součástí byla otázka týkající se hodnocení úrovně podpory v oblasti školení ze strany vedení školy. Vzhledem k tomu, že nebylo možné zjistit, kolika učitelům byl dotazník skutečně doručen, nelze stanovit přesné procento návratnosti. Dotazník vyplnilo 201 respondentů. Celkově bylo u dotazníku zaznamenáno 503 návštěv, přičemž 201 návštěv skončilo jeho vyplněním a 302 návštěv nevedlo k vyplnění, což odpovídá přibližné úspěšnosti vyplnění 40 %.

3.4 Metoda sběru dat

Jak již bylo uvedeno praktická část bakalářské práce se opírá o kvantitativní výzkum. Zvolenou metodou pro tento výzkum je dotazníkové šetření. Sběr dat proběhl online dotazníkem, který byl vytvořený přes internetovou stránku SURVIO (<https://www.survio.com/cs/>). Data byla sbírána v měsíci březnu roku 2025.

Předvýzkum

Před samotným výzkumem byl proveden předvýzkum, kterého se zúčastnilo 7 učitelek mateřských škol. Tento předvýzkum měl za cíl ověřit srozumitelnost otázek a jeho případné doplnění. Vybrané učitelky v předvýzkumu dotazník vyplňovaly stejně jako v následném výzkumu, tedy online do dotazníkového formuláře přes webovou stránku Survio. Následně jsem od nich dostala zpětnou vazbu, a dle jejich připomínek jsem zvážila následnou úpravu. Jednalo se o úpravu formulaci otázky a také doplnění odpovědi. Ohledně doplnění odpovědi šlo o otázku číslo 13, („Jaké překážky Vám brání v častějším využívání digitálních technologií?“), kde na základě připomínky jedné z respondentek byla doplněna odpověď „Nedostatečná podpora od vedení v oblasti technologií“.

Dotazník

V úvodu dotazník obsahuje základní informace. Mezi tyto informace patří mé jméno, studijní obor a název školy, kterou studuji. Dále následuje žádost o vyplnění dotazníku a název tématu bakalářské práce. V závěru je uvedeno, komu je dotazník určen a kolik času zabere jeho vyplnění. Je zde zdůrazněno, že dotazník je zcela anonymní. V závěru je také poděkování za vyplnění.

Samotný dotazník je tvořen čtrnácti otázkami, z toho jedenáct otázek je povinných a tři jsou nepovinné. Dotazník obsahuje: 1 otevřenou otázku, 5 polouzavřených otázek a 8 uzavřených otázek.

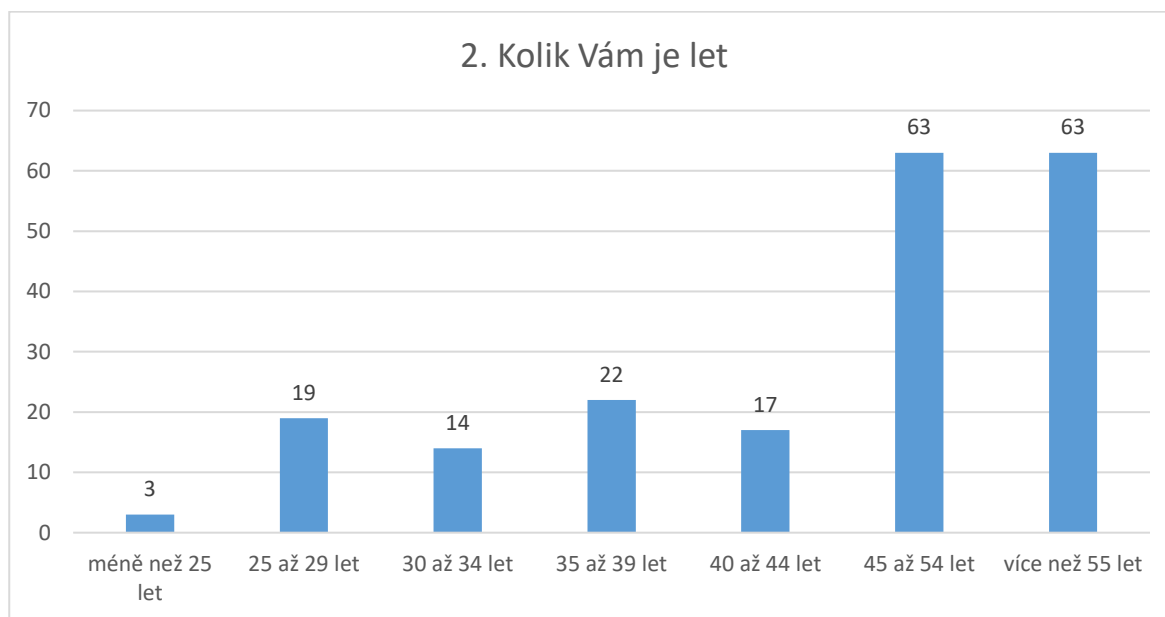
Otevřené otázky jsou takové, kterými dáváme respondentovi volnost při odpovědi. Ovšem i otevřené otázky mohou mít omezení, například limitující počet znaků. Polouzavřené otázky obsahují jak nabídku předem definovaných odpovědí, tak i možnost textové odpovědi, která bývá obvykle uvedena na posledním místě, například jako „jiná odpověď“. Uzavřené otázky jsou takové otázky, ve kterých není možné odpovídat textovým popisem. Jedná se o otázky, kde respondent musí vybrat jednu nebo více z předem stanovených odpovědí (Survio.com, 2020).

Dotazník je sestaven ze čtyř částí. První část obsahuje **osobní údaje**, mezi které patří otázky na pohlaví, věk, nejvyšší dosažené pedagogické vzdělání a pedagogickou praxi. Druhou část tvoří otázky na **postoje učitelů** k digitálním technologiím v předškolním vzdělávání. V této části jsou zahrnuty otázky na to, co učitelé považují za výhody a nevýhody digitálních technologií a jaké faktory jejich postoje ovlivňují. Třetí část tvoří otázky ohledně **školení** v oblasti digitálních technologií. Tady jsou obsaženy otázky týkající se úrovně podpory od vedení školy a zkušenosti, které mají s odborným školením. Poslední, tedy čtvrtou část, tvoří otázky ohledně **využívání digitálních technologií** v praxi. Z těchto otázek můžeme zjistit, k čemu učitelé digitální technologie v mateřské škole využívají a jaké překážky vnímají v jejich zařazování do vzdělávacích činností.

4 ANALÝZA ZÍSKANÝCH DAT

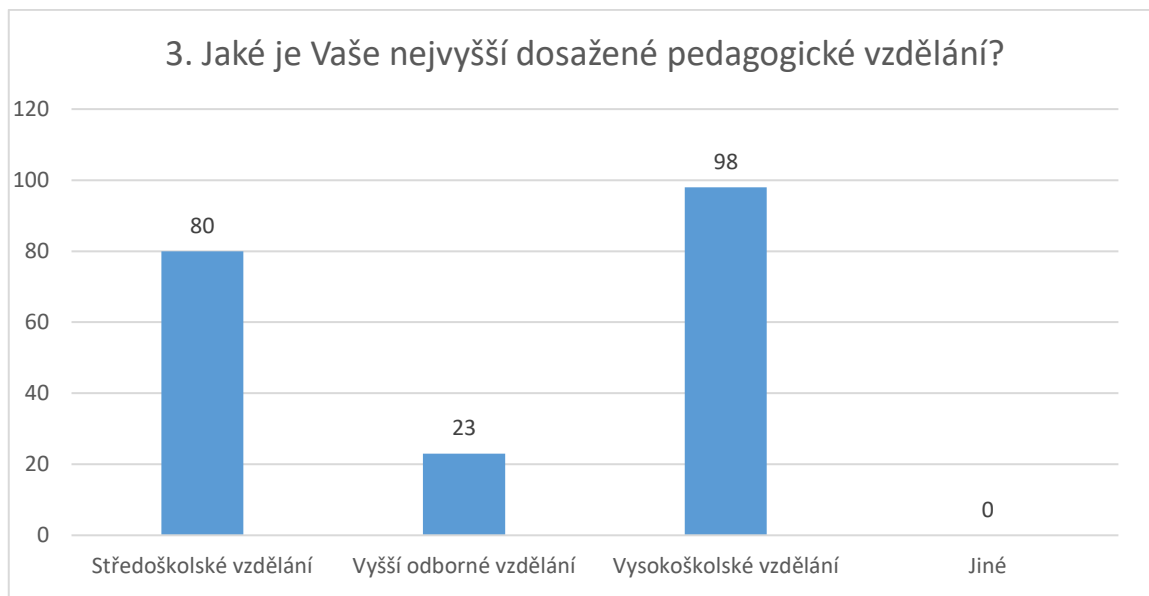
V této kapitole jsou analyzována jednotlivá data z dotazníku.

Otázka číslo 1: První otázka byla zaměřena na pohlaví. Dotazník vyplnilo celkem 201 respondentů, z toho 198 žen a 2 muži. Jeden respondent tuto otázku nezodpověděl. Otázka byla nepovinná, to znamená že na ni respondenti nemuseli odpovídat a otázku mohli přeskocit. Z dotazníkového šetření plyne, že většinu respondentů tvoří ženy, konkrétně je to téměř 99 %.

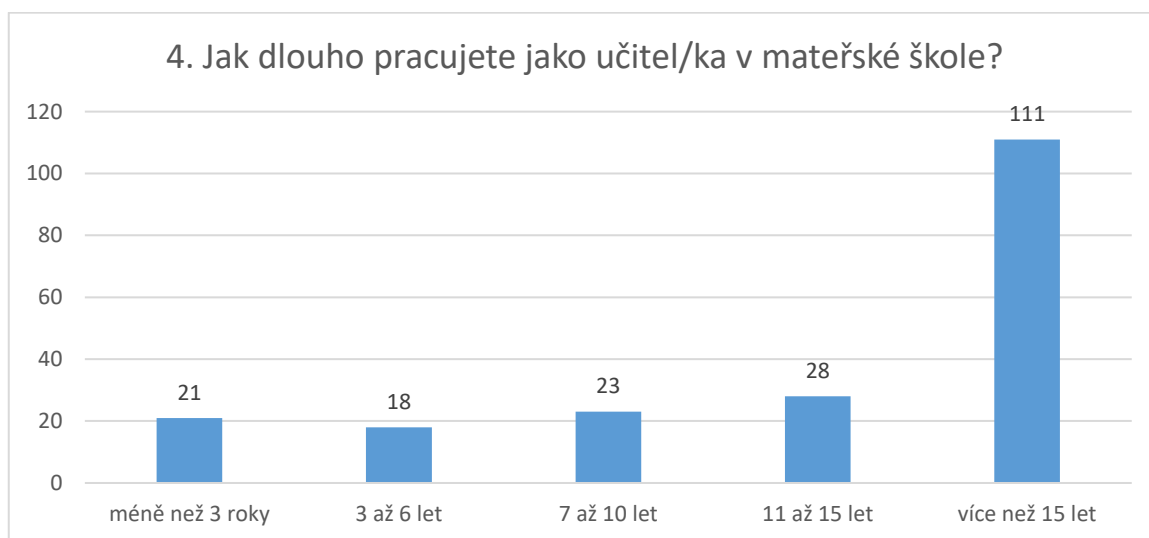
Graf 1 Věk respondentů

Otázka číslo 2: Druhá otázka je zaměřena na věk respondentů. Z grafu můžeme vidět, že větší zastoupení mají věkově starší respondenti. Nejpočetnější jsou skupiny respondentů nad 45 a nad 55 let. Nejmenší skupina je tvořena respondenty, kteří mají pod 25 let. Respondentů, kteří uvedli že jejich věk je mezi 25 až 29 let je 19 a 14 respondentů uvedlo věkovou hranici 30 až 34 let. Věkovou hranici 34 až 39 let označilo 22 respondentů a 17 respondentů označili jako jejich věk 40 až 44 let. Z grafů tedy vyplývá, že většina respondentů patří do střední a starší věkové skupiny. Tato otázka byla do dotazníku zahrnuta z hlediska zjištění základních informací o věkové struktuře respondentů, ale také k zjištění, jak věk ovlivňuje postoje k digitálním technologiím.

Graf 2 Vzdělání respondentů

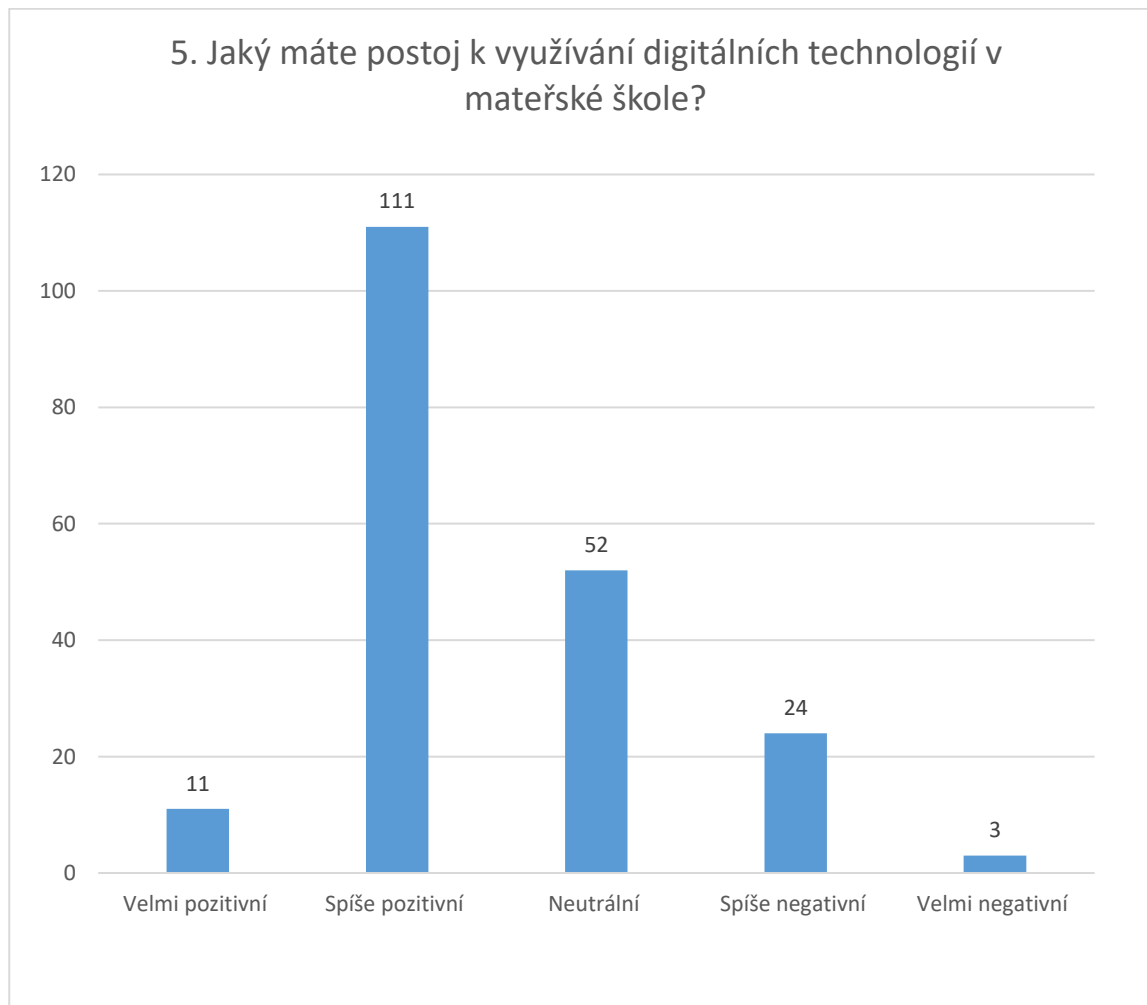
Otázka číslo 3: Třetí otázka je zaměřena na to, jaké mají respondenti nejvyšší dosažené vzdělání v oblasti pedagogiky. Nejpočetnější skupinu tvoří respondenti s vysokou školou (98), hned za nimi jsou respondenti se střední školou (80). Nejméně zastoupenou skupinu tvoří respondenti s vyšší odbornou školou (23). Z grafu vyplývá, že více jak polovina respondentů má vyšší vzdělání než středoškolské. Cílem otázky je zjistit, zda se nejvyšší dosažené vzdělání odráží v tom, jaký postoj mají učitelé k digitálním technologiím.

Graf 3 Délka pedagogické praxe respondentů

Otázka číslo 4: Čtvrtá otázka byla zaměřena na to, jaká je délka praxe respondentů v mateřské škole. Více jak polovina respondentů uvedla, že v mateřské škole pracuje více než 15 let (111 respondentů). Druhou nejpočetnější skupinu tvoří respondenti, kteří

v mateřské škole pracují 11 až 15 let (28 respondentů), 23 respondentů uvedlo, že má 7 až 10 let praxe, 21 respondentů uvedlo, že má praxi menší než 3 roky a nejmenší skupinu respondentů obsahuje skupina s 3 až 6 lety praxe, tu uvedlo 18 respondentů. Cílem této otázky, je zjistit zda učitelé s delší praxí mají pozitivnější vztah k digitálním technologiím.

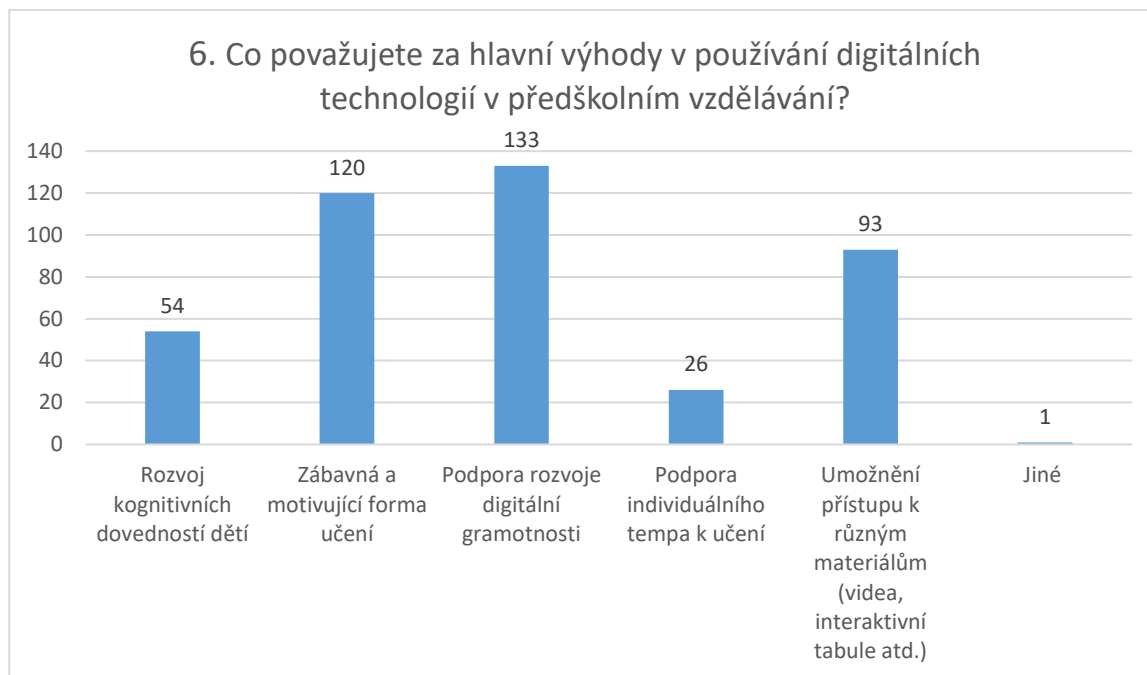
Graf 4 Postoj respondentů k využívání digitálních technologií

Doplnění textu ke grafu:

- **Velmi pozitivní** – Digitální technologie zvyšují motivaci dětí k učení, podporují logické myšlení, kreativitu a samostatnost.
- **Spíše pozitivní** – Technologie pomáhají dětem učit se hravou formou, ale neměly by nahrazovat přímou zkušenost s reálným světem, mohou být užitečné, pokud jsou využívány smysluplně a s mírou.

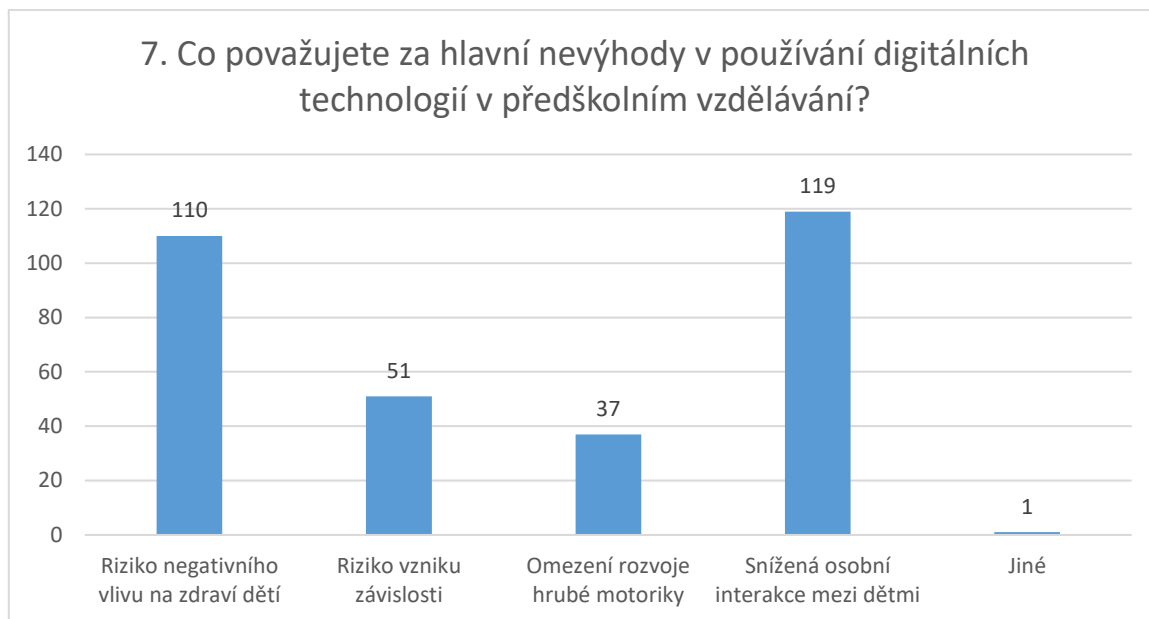
- **Neutrální** – Technologie mohou být přínosné, ale i problematické v závislosti na způsobu jejich využití. Oceňuji například robotické hračky, ale mám obavy, že přílišná digitalizace by mohla omezit pohybové a sociální aktivity dětí.
- **Spíše negativní** – Technologie mohou odvádět děti od přirozené hry a interakci s okolím. Upřednostňuji tradiční výukové metody, které rozvíjejí manuální dovednosti a sociální komunikaci.
- **Velmi negativní** – Technologie do mateřské školy nepatří, protože mohou narušovat přirozený vývoj dětí. Předškolní vzdělávání by mělo být zaměřeno především na pohyb, tvořivost a reálnou zkušenost.

Otázka číslo 5: Pátá otázka zkoumá postoj učitelů k využívání digitálních technologií v mateřské škole. Více jak polovina respondentů, tedy 111, uvedlo, že jejich postoj je spíše pozitivní, tato odpověď tvoří 55,2 %. Tato skupina značně převládá nad ostatními. Další nejčastěji volenou odpovědí je postoj neutrální, ten uvedlo 52 respondentů (25,9 %). Respondentů, kteří mají spíše negativní postoj je 24 (11,9 %). Velmi pozitivní postoj uvedlo 11 respondentů (5,5 %). Nejmenší část tvoří respondenti s velmi negativní postojem, ten označili pouze 3 (1,5 %). Z grafu můžete vidět, že jen velmi málo učitelů má vyhrazený postoj, tedy buď velmi pozitivní nebo velmi negativní. Většina učitelů se pohybuje na škále spíše pozitivního či neutrálního postoje. Tento postoj může naznačovat, že učitelé jsou k využívání digitálních technologií otevření, ale můžou mít určité obavy z jejich efektivního využití ve výuce. Pro zodpovězení hlavní výzkumné otázky je to klíčový graf, protože nám poskytuje přímé informace o celkovém pohledu na postoje respondentů.

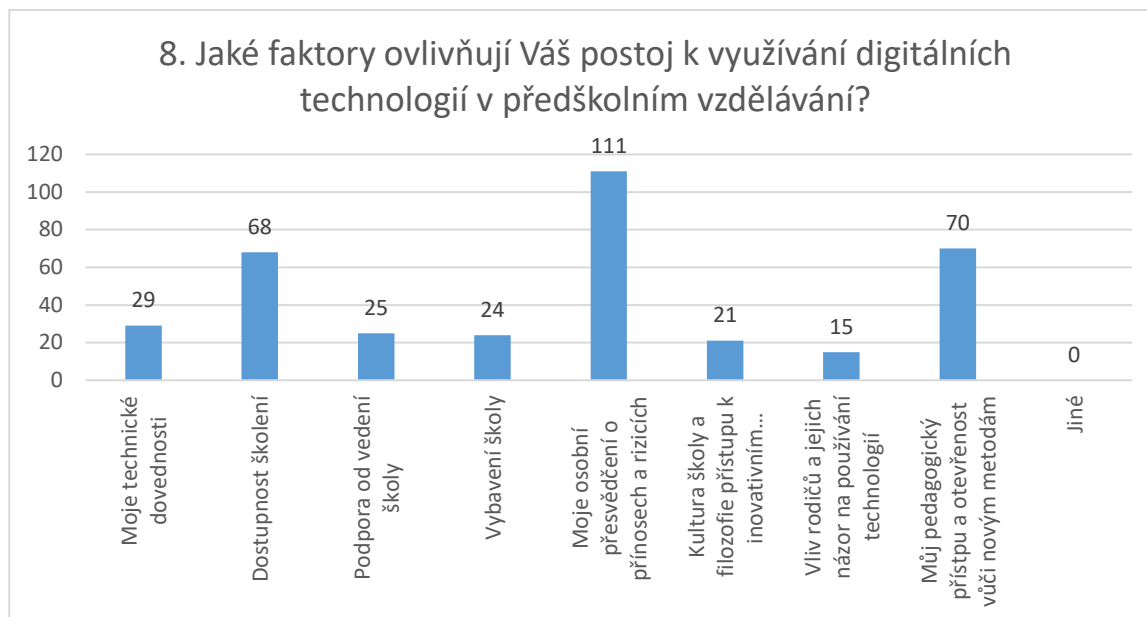
Graf 5 Výhody digitálních technologií v předškolním vzdělávání

Otázka číslo 6: Tato otázka byla zaměřena na to, jaké výhody vidí respondenti ve využívání digitálních technologií. Respondenti měli možnost vybrat více odpovědí. Nejvíce, tedy 133 respondentů, uvedlo jako výhodu podporu rozvoje digitální gramotnosti, z toho můžeme usoudit, že respondenti jsou si vědomi, toho že je důležité tuto gramotnost rozvíjet již v předškolním věku. Další početnou skupinu tvoří 120 respondentů, ti považují jako výhodu to, že jde o zábavnou a motivující formu učení, jako důležitou výhodu tedy vidí motivaci dětí k učení. Následnou početnou skupinu tvoří 93 respondentů, ti uvedli jako výhodu umožnění přístupu k různým materiálům. Dále 54 respondentů uvedlo rozvoj kognitivních dovedností dětí a 26 respondentů uvedlo jako výhodu podporu individuálního tempa k učení. Jeden respondent uvedl jinou, tedy vlastní odpověď, a to, že výhodu vidí ve využití programů pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, což může souviset i s podporou individuálního tempa. Tento graf slouží k zodpovězení na jednu z dílčích výzkumných otázek.

Graf 6 Nevýhody digitálních technologií v předškolním vzdělávání

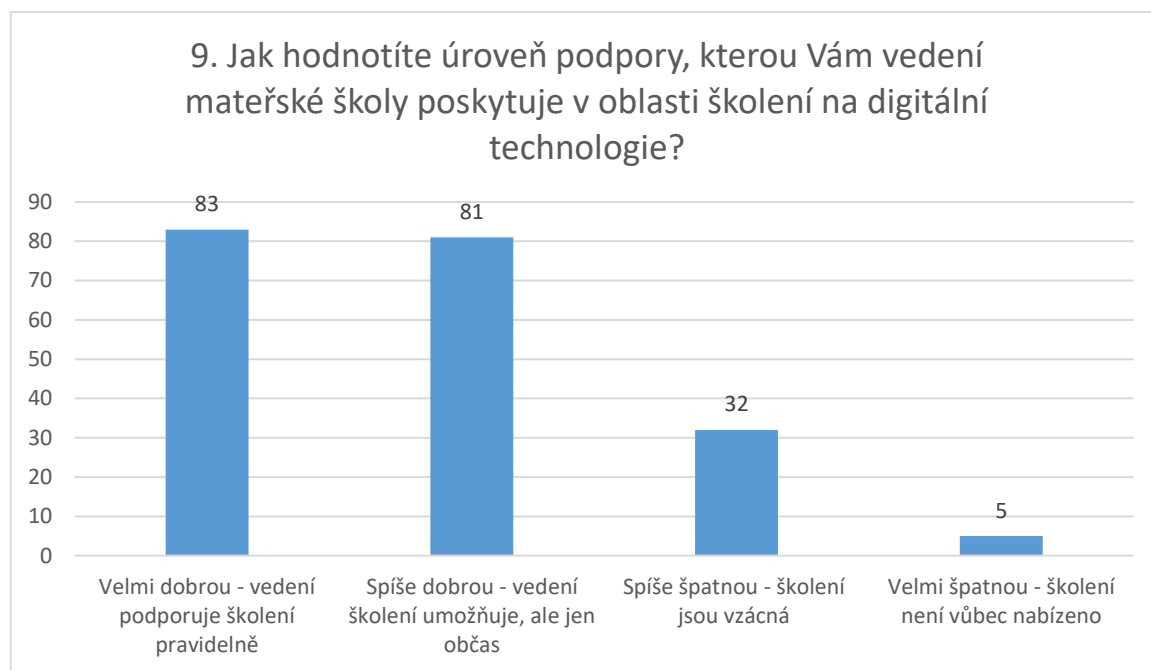
Otázka číslo 7: Tato otázka zkoumá, jaké nevýhody respondenti uvádí v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. V této otázce bylo možné vybrat více odpovědí. Nejvíce, tedy 119 respondentů uvedlo jako největší nevýhodu sníženou osobní interakci mezi dětmi a druhou početnou skupinu, 110 respondentů, uvedlo jako nevýhodu riziko negativního vlivu na zdraví dětí. Dále 51 respondentů uvedlo riziko vzniku závislosti a 37 respondentů uvedlo omezení rozvoje hrubé motoriky. Jeden respondent uvedl jinou možnost a to, že nevýhodou digitálních technologií je úpadek mluveného slova. To úzce souvisí se sníženou osobní interakcí mezi dětmi, protože mluvené slovo se právě nejvíce rozvíjí při přímé komunikaci s vrstevníky. Z grafu tedy vyplývá, že největší nevýhodu respondenti vidí v tom, že využívání digitálních technologií děti ohrožuje v sociální a fyzické oblasti. Výsledky z tohoto grafu slouží k zodpovězení jedné z dílčích výzkumných otázek.

Graf 7 Faktory ovlivňující postoj respondentů

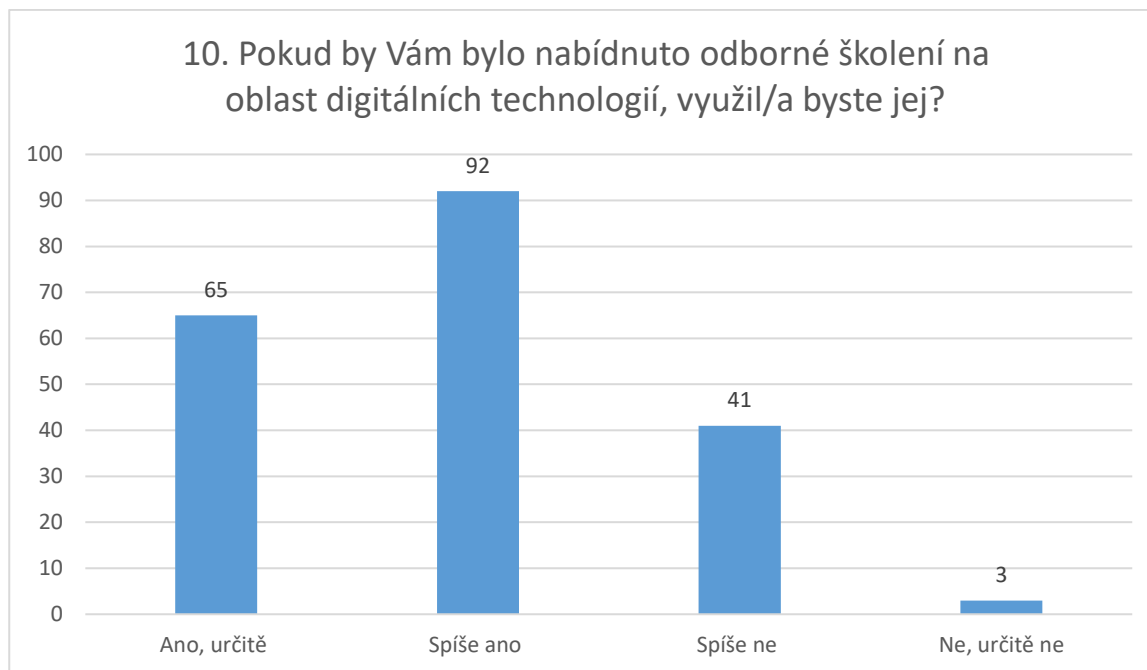
Otázka číslo 8: Tato otázka ukazuje faktory, které respondenti uvádějí jako ovlivňující pro jejich postoj k využívání digitálních technologií. U této otázky bylo možné označit více odpovědí. Nejvíce respondentů uvedlo jako faktor osobní přesvědčení o přínosech a rizicích, a to 111. Z toho můžeme vyvodit, že se respondenti při začleňování digitálních technologií do vzdělávacích činností nejvíce řídí tím, jestli v digitálních technologiích vidí spíše přínosy než rizika, či naopak. Druhým nejvíce označovaným faktorem, který označilo 70 respondentů, je pedagogický přístup a otevřenost vůči novým metodám. Z tohoto údaje lze odvodit, že učitelé, kteří jsou otevřenější novým věcem, mají větší zájem o to, zařazovat do výuky nové metody. Dalším faktorem byla uvedena dostupnost školení, tu uvedlo 68 respondentů. Další důvody jsou celkem vyrovnané. Technické dovednosti uvedlo 29 respondentů, podporu od vedení školy 25 respondentů, vybavení školy 24 respondentů a kulturu školy a její filozofii přístupu k inovativním metodám výuky označilo 21 respondentů. Nejméně byl uváděn faktor vlivu rodičů, ten označilo pouze 15 respondentů.

Výsledky z tohoto grafu slouží k zodpovězení jedné z dílčích výzkumných otázek. Z grafu je patrné, že postoje učitelů k využívání digitálních technologií se nejvíce odvíjejí od toho, jak je sami vnímají, jaký k nim mají přístup a jak jsou otevření dalšímu vzdělávání a novým metodám.

Graf 8 Úroveň podpory od vedení školy

Otázka číslo 9: Otázka zjišťovala, jak respondenti hodnotí úroveň podpory, kterou jim poskytuje vedení školy. Velmi dobrou podporu označilo 83 respondentů a spíše dobrou označilo 81 respondentů. Oproti tomu spíše špatnou podporu vnímá 32 respondentů a velmi špatnou podporu od vedení uvádí 5 respondentů. Z větší části jsou respondenti spíše spokojeni s mírou podpory od vedení a vnímají ji kladně. Otázka byla zařazena z toho důvodu, že podpora ze strany vedení školy může souviset s motivací učitelů, která může být jedním z faktorů, ovlivňujících postoj učitelů k využívání digitálních technologií.

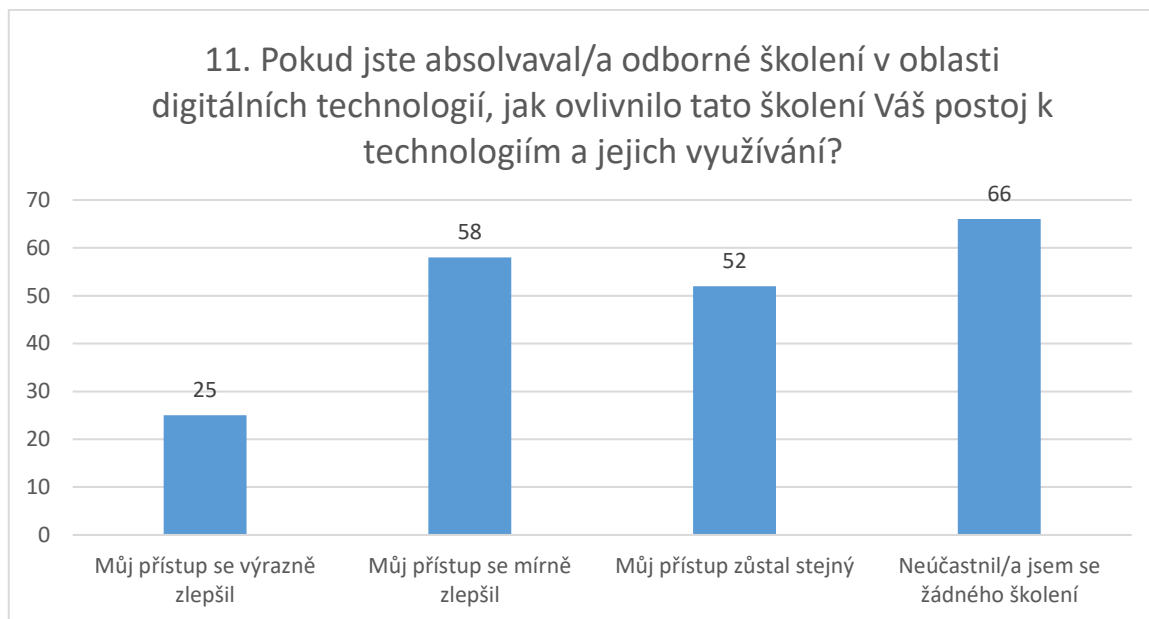
Graf 9 Možnost využití školení respondentem

Doplnění textu ke grafu:

- **Ano určitě** – má zájem se naučit nové dovednosti a zlepšit svou práci s digitálními technologiemi v mateřské škole.
- **Spíše ano** – zajímá mě to, ale potřebovala bych více informací o obsahu školení a jeho přínosech.
- **Spíše ne** – Technologie v mateřské škole nepovažuji za klíčovou část výuky, ale zvážil/a bych to.
- **Ne určitě ne** – Nejsem přesvědčen/a o potřebě školení v oblasti digitálních technologií a raději bych se zaměřil/a na jiné oblasti profesního rozvoje.

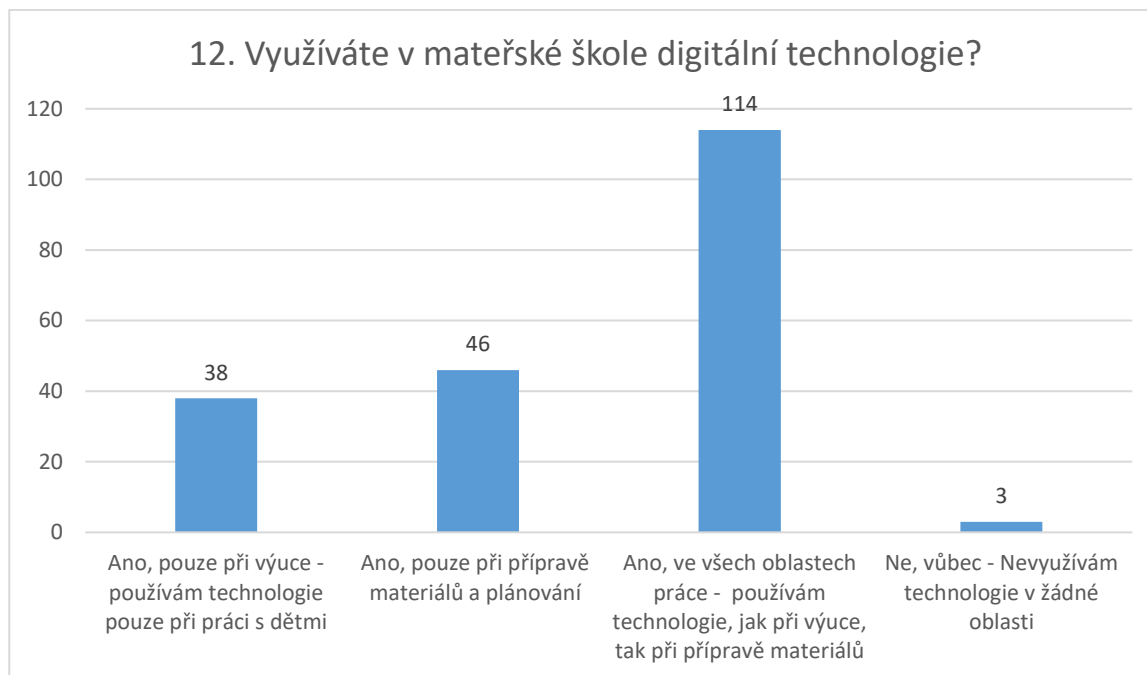
Otázka číslo: 10 Účelem této otázky bylo zjistit, zda by respondenti měli zájem o odborné školení v oblasti využití digitálních technologií v mateřské škole, kdyby jim byla nabídnuta. Určitě by školení využilo 65 respondentů. Spíše ano 92 respondentů. Spíše ne odpovědělo 41 respondentů a určitě ne odpověděli 3 respondenti. Jak z grafu plyne, respondenti mají spíše zájem se v této oblasti dále vzdělávat nebo by případná školení alespoň zvážili.

Z grafu můžeme vyvodit, že učitelé jsou otevření k dalšímu profesnímu rozvoji v této oblasti, což vypovídá o pozitivním postoji velké části respondentů. Zároveň ukazuje, že jedním z ovlivňujících faktorů postoje učitelů může být právě přístup ke školení.

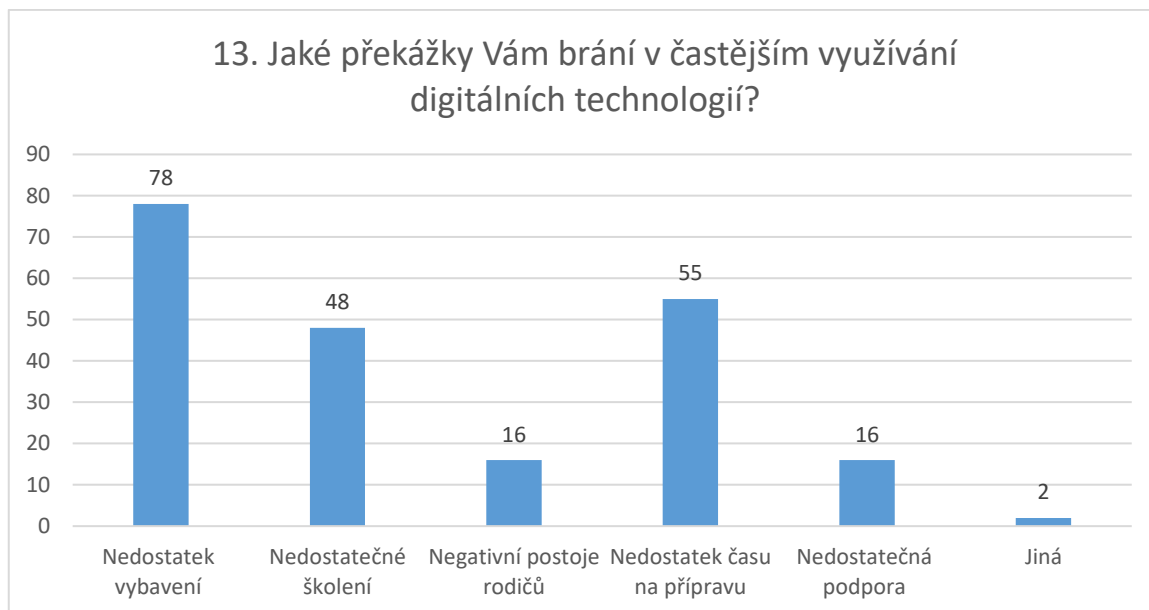
Graf 10 Ovlivnění postoje respondentů školením

Otázka číslo 11: Tento graf nám ukazuje, zda učitelé vnímají změny v přístupu k digitálním technologiím po absolvování školení. Nejvíce respondentů uvedlo, že se žádného školení v této oblasti nezúčastnili. U respondentů, kteří se nějakého školení zúčastnili můžeme vidět vyvážené odpovědi v obou oblastech. A to v oblasti, kdy se přístup respondentů k využití technologií mírně zlepšil a kdy přístup respondentů zůstal stejný. Mírné zlepšení zaznamenalo 58 respondentů a 52 respondentů uvedlo, že jejich přístup zůstal stejný. Další skupinou je 25 respondentů, kteří uvedli, že se jejich přístup výrazně zlepšil. Jak z grafu vyplývá část respondentů, kteří se účastnili odborného školení uvedli, že u nich ke změně přístupu po školení nedošlo, většina uvedla alespoň mírné zlepšení přístupu. Z toho vyplývá, že odborné školení může mít pozitivní vliv na postoj učitelů k zavádění digitálních technologií do vzdělávání.

Graf 11 Využití digitálních technologií

Otázka číslo 12: Tato otázka směřuje k tomu, jakým způsobem využívají respondenti digitální technologie v prostředí mateřské školy. Nejvíce respondentů, tedy 114, uvedlo, že technologie využívají ve všech oblastech, tedy jak při přípravě materiálů, tak při práci s dětmi. Použití technologií při přípravě materiálů a plánování výuky uvedlo 46 respondentů, a naopak pouze při práci s dětmi používá digitální technologie 38 respondentů. Nejméně početnou skupinou jsou respondenti, kteří digitální technologie nevyužívají v žádné z těchto oblastí, tuto skupinu tvoří 3 respondenti. Z grafu můžeme tedy vidět, že většina respondentů s digitálními technologiemi pracuje, případně si s nimi alespoň pomáhají při přípravě na výuku. Z toho vyplývá, že v prostředí mateřských škol se s digitálními technologiemi běžně pracuje a probíhá v nich začleňování digitálních technologií do vzdělávání dětí. Tato otázka slouží k zodpovězení jedné z dílčích výzkumných cílů. Cílem této otázky bylo zjistit, jak postoj učitelů ovlivňuje jejich skutečné využití v praxi.

Graf 12 Překážky ve využívání digitálních technologií respondentů

Otázka číslo 13: Cílem této otázky bylo zjistit, jaké překážky učitelům brání v tom, aby častěji využívali digitální technologie. Otázka je nepovinná, protože někteří respondenti nemusí shledávat žádné překážky, které by jim bránily v zařazení digitálních technologií do výuky. Na otázku bylo možno vybrat více odpovědí. Největší překážku respondenti uváděli v nedostatečném vybavení školy, tuto odpověď uvedlo 78 respondentů. Dalším označovaným důvodem byl nedostatek času na přípravu, ten označilo 55 respondentů a 48 respondentů vidí jako překážku v nedostatečné školení. Tyhle tři skupiny tvoří nejpočetnější důvody překážek. Překážku v negativním postoji rodičů vnímá 16 respondentů a stejně tak i nedostatečnou podporu ze strany vedení. Dva respondenti uvedli jiné důvody, a to že překážkou jsou pro ně vysoké počty dětí ve třídách. Z tohoto grafu můžeme tedy uvést to, že nejčastější zábranou pro respondenty ve využívání technologií jsou nedostatečné digitální prostředky, časové omezení a nedostatečná možnost pro školení.

Otázka číslo 14: Tato otázka, a tedy otázka poslední, dávala respondentům možnost se k tématu vyjádřit. Přesné znění otázky je: „Máte ještě nějaké poznámky k tomuto tématu?“. Tato otázka byla nepovinná. Na tuto otázku odpovědělo 19 respondentů. Nejvíce respondentů (8) do poznámek uvedlo, že by se digitální technologie měli užívat, ale s mírou. 5 respondentů uvedlo, že digitální technologie v mateřských školách využívá jen velmi zřídka, protože si myslí, že je děti využívají v dostatečné míře doma.

Dva respondenti vyjádřili úplný nesouhlas s využíváním digitálních technologií v mateřské škole. Jeden respondent uvedl, že děti by se měly rozvíjet spíše v jiných oblastech a druhý respondent uvedl, že využívání digitálních technologií nemá žádný zásadní vliv na vývoj dítěte. Naopak čtyři respondenti vyjádřili svůj souhlas s technologiemi a napsali, že to vnímají jako nezbytné zavádět tyto technologie do předškolního vzdělávání. Z odpovědí respondentů je patrné, že mají různé názory na zavádění technologií do prostředí mateřských škol. Z výše uvedeného ale vyplývá, že převládá spíše pozitivní přístup s důrazem na stanovení určité míry v jejich používání.

5 ZHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

Cílem praktické části bakalářské práce bylo získat odpovědi na hlavní výzkumnou otázku a tři dílčí výzkumné otázky.

Co se týče zhodnocení otázek týkajících se osobních údajů, můžeme z výsledku výzkumu zjistit, že se ho z 99 % zúčastnily ženy. To odpovídá běžné situaci v mateřských školách, kdy většina učitelů je zastoupena spíše ženským pohlavím. Nejčastější věkové rozmezí bylo uváděno od 45 let až do skupiny nad 55 let, toto věkové rozmezí uvedlo 62 % respondentů. Z dotazníkového šetření bylo zjištěno, že negativní postoj k digitálním technologiím vyjadřovali především učitelé staršího věku (tj. 45 let a více). Důležité je však zmínit, že i mezi staršími učiteli, kteří tvořili většinu respondentů (62 %), převažoval pozitivní nebo spíše pozitivní postoj. Z toho můžeme usuzovat, že věk sice může ovlivnit postoje, ale rozhodně není rozhodujícím faktorem. Mladší učitelé mohou mít k technologiím blíže, protože je využívají již od mládí a berou je jako přirozenou součást svého života, nicméně pozitivní přístup je zřejmý i u většiny respondentů ze starší věkové skupiny. Nejčastějším dosaženým pedagogickým vzděláním bylo uvedeno vysokoškolské vzdělání, které uvedlo 49 % respondentů. Z dotazníku nebylo zjištěno, že by dosažené vzdělání mělo vliv na postoj učitelů ohledně jejich využívání při vzdělávání. Poslední otázka týkající se osobních údajů respondentů byla směřována na délku jejich pedagogické praxe, 55 % uvedlo, že v mateřské škole pracuje déle jak 15 let. Délka praxe dle dotazníku, stejně jako dosažené vzdělání, nemá zásadní vliv na postoj učitelů. Z výše uvedených dat vyplývá, že se dotazníkového šetření zúčastnily převážně ženy, které mají dlouholetou praxi s prací v mateřské škole.

Cílem první dílčí výzkumné otázky bylo **zjistit jaké výhody a nevýhody učitelé vidí v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání**. Na základě výsledků z dotazníkového šetření můžeme uvést jako hlavní **výhodu** podporu rozvoje digitální gramotnosti a druhá nejčastěji uvedená výhoda byla, že jde o zábavnou a motivující formu k učení. Mezi nejčastěji zmiňované **nevýhody** patří dvě hlavní oblasti, 119 respondentů uvedlo jako nevýhodu sníženou osobní interakci a 110 respondentů uvedlo riziko negativního vlivu na zdraví dětí.

Cílem druhé dílčí výzkumné otázky bylo **zjistit jaké faktory ovlivňují postoje učitelů k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání**. Z výzkumného šetření můžeme zjistit, že nejčastěji uváděným faktorem bylo osobní přesvědčení o přínosech

a rizicích digitálních technologií pro děti. Druhým nejčastěji uváděným faktorem byl pedagogický přístup respondentů a otevřenost vůči novým výukovým metodám. Dalším faktorem, který uvedl docela vysoký počet respondentů byla dostupnost školení.

Cílem třetí a poslední dílčí výzkumné otázky je **zjistit, jak se postoje učitelů promítají do jejich práce v mateřských školách**. A to konkrétně na co digitální technologie v mateřských školách využívají, jestli jen na přípravu materiálů nebo jen při práci s dětmi, případně na obě z těchto oblastí. Nebo zda je nevyužívají ani na jednu z těchto oblastí. Více než polovina respondentů (56,7 %) uvedla, že digitální technologie v mateřské škole využívají na obě zmíněné oblasti.

Téměř vyrovnanou skupinu tvoří respondenti, kteří digitální technologie používají buď jen na přípravu (22,9 %) nebo jen při práci s dětmi (18,9 %). Pouze tři respondenti uvedli, že digitální technologie nevyužívají ani na jednu z oblastí (1,5 %).

K této otázce jsem si za pomoci webové stránky, kde jsem dotazník tvořila (Survio), vyfiltrovala odpovědi pouze od respondentů, kteří uvedli svůj konkrétní postoj k digitálním technologiím. Velmi pozitivní postoj má 11 respondentů a z toho 9 uvedlo, že používá digitální technologie ve všech oblastech. Respondentů se spíše pozitivním postojem je 111, z toho 69 respondentů uvedlo, že digitální technologie využívají také ve všech oblastech. Neutrální postoj zaujímá 52 respondentů, z toho 25 uvedlo, že digitální technologie používá ve všech oblastech a 18 respondentů uvedlo, že technologie využívá pouze při přípravě na výuku. Spíše negativní postoj má 24 respondentů, z toho 11 respondentů využívá technologie na obě oblasti a 8 respondentů pouze na přípravu. Zajímavým zjištěním je, že i učitelé, kteří mají velmi negativní postoj k digitálním technologiím (3 respondenti), uvedli, že digitální technologie využívají jak při přípravě, tak i při práci s dětmi.

Z těchto výsledků můžeme říct, že pozitivní postoj je spojen s aktivním využíváním. Učitelé s pozitivním postojem nejčastěji využívají technologie v obou oblastech, na rozdíl od učitelů s neutrálním či negativním postojem, kteří digitální technologie využívají omezeně, často jen při přípravě na výuku. U respondentů s velmi negativním postojem je zřejmé, že i přes jejich osobní postoj k těmto technologiím dokážou technologie do prostředí mateřských škol začlenit. Nelze tedy jednoznačně říct, že by postoj učitelů výrazně ovlivňoval využívání digitálních technologií v praxi.

Cílem hlavní výzkumné otázky bylo **zjistit postoje učitelů mateřských škol k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání**. Z dotazníkového šetření vyplývá, že víc než polovina respondentů, konkrétně 55 % uvedla, že mají spíše pozitivní vztah k těmto technologiím, avšak jsou toho názoru, že by neměly nahrazovat přímou zkušenost s reálným světem. Druhou nejpočetnější skupinu tvoří respondenti s neutrálním postojem, a to 26 %. Ti se obávají toho, že přílišné využívání digitálních technologií může omezovat pohybové dovednosti dětí a jejich sociální aktivity. Z výzkumu můžeme vyvodit, že jen malé procento respondentů má buď velmi pozitivní (5,5 %) nebo velmi negativní postoj (1,5 %) k digitálním technologiím. Většinou se tedy u respondentů setkáváme s kladným či neutrálním postojem. Z tohoto můžeme vyvodit, že učitelé mají zájem o využívání digitálních technologií, ale zároveň je pro ně důležité, aby se využívali smysluplně a s mírou.

Limity výzkumu

Jelikož byl dotazník rozeslán prostřednictvím ředitelů mateřských škol, nemůžeme zjistit přesný počet učitelů, kteří ho skutečně obdrželi, tudíž nezjistíme přesnou návratnost dotazníku. Dalším možným limitem výzkumu je možnost neupřímných či zkreslených odpovědí. Respondenti mohou odpovídat spíše podle očekávání než podle vlastních názorů a postojů. Dále můžeme uvést poměrně nízký počet respondentů, vzhledem k celkovému počtu učitelů v mateřských školách v České republice. Dalším limitem je to, že byl ke sběru dat použit pouze dotazník. Dotazníkové šetření může hůře zohledňovat hlubší názory učitelů.

5.1 Diskuze

Na základě výzkumu nemůžeme jednoznačně říct, že by měl postoj učitelů zásadní vliv na jejich rozhodnutí o zařazení do vzdělávání, protože i učitelé, kteří uvedli velmi negativní postoj, je využívají. Nicméně, můžeme se domnívat, že každý z uvedených faktorů v této práci se odráží do toho, jakým způsobem a jak často jsou digitální technologie využívány. Postoje k využívání digitálních technologií ovlivňuje soubor několika faktorů, které se u každého jedince liší.

Gjelaj et al. (2019) ve svém výzkumu poukazují na čtyři nejčastější faktory, které ovlivňují postoj učitelů při integraci digitálních technologií a to, předchozí zkušenosti učitelů, dostupnost digitálních technologií, profesní rozvoj a vlastní přesvědčení o technologiích.

Stejně tak z výzkumu této bakalářské práce vyplývá, že je pro učitele důležité, jaké přesvědčení a přístup k digitálním technologiím mají. Můžeme se domnívat, že učitelé, kteří vnímají digitální technologie pozitivněji a jsou přesvědčení o jejich přínosech používají digitální technologie častěji a mají k nim pozitivnější přístup. Stejně tak je důležité, jak jsou učitelé nakloněni novým metodám.

Z této práce stejně jako z výzkumu Gjelij et al. (2019), vyplývá že, podstatný faktor ovlivňující postoje ukazuje mimo jiné i na dostupnost digitálních technologií. To může být zapříčiněno například nedostatkem financí, kterými mateřská škola disponuje nebo také jak uvádí Alotaibi (2023), přístupem školy, která ovlivňuje využívání technologií. Některé školy mohou být založeny spíše na tradičním přístupu k výuce, takže jejich přístup k využívání digitálních technologií může být omezenější. Gjelij et al. (2019) také poukázali na to, že mnoho digitálních materiálů není vhodných pro malé děti.

Další faktor ovlivňující postoj učitelé vidí v nedostatku času na přípravu a také nedostatečném školení a nedostatečné podpoře. Domnívám se, že tyto tři faktory spolu úzce souvisí. Pokud učitelé nemají podporu od vedení a nebyli dostatečně proškoleni ohledně digitálních technologií a pomůcek, musí si veškeré informace, vhodné aplikace a programy pro děti hledat sami. Ty pak musí následně vyzkoušet. Celý tento proces může být časově náročný, a to může učitele odrazovat od jejich využívání, a tím si mohou k technologiím tvořit negativní postoj. Ačkoliv respondenti uvedli, že úroveň podpory od vedení vnímají jako dobrou či velmi dobrou, mnoho respondentů vidí nedostatečnou podporu jako překážku ve využívání technologií. I když respondenti projevili značný zájem o odborné školení, které by jim mohlo pomoci zlepšit jejich práci s digitálními technologiemi, tak podstatná část uvedla, že se žádného školení v této oblasti neúčastnila. Na druhou stranu respondenti, kteří se odborného školení zúčastnili uvedli, že se jejich postoj po tomto školení výrazně nebo mírně zlepšil. Učitelé, kteří nemají možnost se v této oblasti více vzdělávat mohou být více nejistí v jejich použití, může tak jít o důležitý faktor, který ovlivňuje využití technologií. To může být ovlivněno i faktorem strachu, který je uveden v teoretické části. Pokud učitelé nemají dostatečné znalosti, aby s nimi mohli efektivně pracovat, mohou mít obavy z jejich využívání. Široké zastoupení měli i respondenti, kteří se školení sice zúčastnili, ale jejich postoj zůstal stejný. To ovšem záleží na obsahu školení, které nemůžeme posoudit. Učitelé samozřejmě nemusí dostávat podporu jen prostřednictvím odborného školení. Je více způsobů, jak učitel může získat další informace o digitálních technologiích, aby se při jejich využívání cítili jistější. Jak bylo uvedeno v teoretické části

v podkapitole 2.2, učitelé se mohou dovzdělávat i neformálním způsobem vzdělávání. Mohou mezi sebou například sdílet své nápady či zkušenosti s ostatními.

Zatímco výzkum Bourbour (2020) a Higginse (2019) ukazuje, že stále více učitelů začleňuje technologie do vzdělávacích činností ze „sociálního důvodu“, tedy proto, že technologie jsou běžnou součástí jejich každodenního života. Výsledky tohoto výzkumu poukazují na jiný názor. Na základě dotazníkové otázky číslo 14 můžeme uvést, že učitelé právě naopak tento důvod uvádějí, jako důvod, proč digitální technologie nezařazovat do vzdělávání v mateřských školách. Domnívají se, že děti jsou již dostatečně obklopeny digitálními technologiemi doma, a proto není potřeba, aby s nimi byly v kontaktu i v mateřské škole.

Mnoho učitelů uvádí, že digitální technologie by měly do vzdělávání být zařazeny pouze tehdy, pokud jsou využívány efektivně a s mírou. Alotaibi (2023) uvádí, že pro efektivní využívání technologií ve vzdělávání je důležité vycházet z jedné z nejdůležitějších zásad, a to přesně definovat vzdělávací cíle ještě před zvolením vhodné metody výuky.

Domnívám se, že si učitelé jsou vědomi toho, že je v dnešní moderní době důležité, aby děti o tomto digitálním světě měly přehled a byly na něj připravené. Zároveň tyto technologie berou jako motivující formu, díky které se děti mohou aktivně zapojit do vzdělávacích činností. Na druhou stranu ale mají strach, že jejich využívání může snižovat sociální komunikaci mezi dětmi a mít negativní dopad na jejich fyzický stav. Proto je důležité využívat digitální technologie s mírou. Z mého pohledu nesdílím názor, že by používání technologií mělo negativní dopad na fyzický stav dětí. Mezi digitální pomůcky patří i takové, které pohyb naopak podporují, příkladem mohou být taneční podložky nebo hudební podložky. Ze stejného pohledu vnímám i uvedené snížení komunikace mezi dětmi. Do činností s využitím digitálních pomůcek můžeme využít hry, které právě zapojují více dětí najednou a podporují tak děti v interakci a komunikaci, například tvoření příběhů.

5.2 Doporučení pro praxi

Poměrně velká část respondentů uvedla, že se jejich přístup k digitálním technologiím zlepšil po absolvování odborného školení. Bylo by tedy dobré zajistit učitelům pravidelná školení v této oblasti. Školení by měla zahrnovat i praktické ukázky toho, jak začleňovat technologie do vzdělávacích činností.

Učitelé by měli být podporováni k zavádění těchto technologií do výuky. Podpora může vést k větší sebedůvěře a motivaci. Učitelé se mohou například pravidelně setkávat a sdílet své nápady, zkušenosti či případné materiály. Nebo si mohou vytvořit společné skupiny na sociálních sítích, kde si mohou vzájemně radit, podporovat a inspirovat.

Dalším možným doporučením, které může pomoci ovlivnit přístup učitelů k využívání digitálních technologií, je dostupnost těchto technologií v mateřské škole. Pokud je to pro mateřské školy možné, měly by investovat do technologického vybavení a usnadnit tak učitelům přístup k jejich využívání.

ZÁVĚR

Bakalářská práce se věnovala tomu, jaký postoj mají učitele k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.

Práce byla rozdělena na dvě části. K psaní teoretické části byly využity knižní a internetové zdroje a také zahraniční zdroje a články.

Úvod teoretické části je věnován digitalizaci v předškolním vzdělávání. Jsou zde uvedeny role digitálních technologií, jejich výhody a nevýhody, zásady při používání a překážky při začleňování. Druhá část byla věnována učitelům a jejich postojům k těmto technologiím. Další oblast byla věnována významu dalšího vzdělávání učitelů v digitální oblasti. Jsou zde také uvedeny možnosti vzdělávání, které učitelé mají možnost využívat.

Praktická část byla založena na výzkumu, ve kterém byl použit vlastní polostrukturovaný dotazník. Ten sloužil ke zjištění postojů učitelů k digitálním technologiím, faktorům, které tento postoj ovlivňují, výhod a nevýhod, které jsou spojené s jejich využíváním a také k zjištění, jak postoje učitelů ovlivňují jejich využívání v praxi. Dotazník obsahoval 14 otázek. V podkapitole Analýza získaných dat, byl pro zajištění větší přehlednosti k téměř každé otázce vytvořen graf. K jednotlivým grafům bylo uvedeno následné vyhodnocení. V další části byly zodpovězeny hlavní a dílčí výzkumné otázky. Dle výsledků bylo zjištěno, že učitelé mají převážně pozitivní, či neutrální přístup k využívání digitálních technologií. Dále byly zjištěny hlavní výhody a nevýhody, které učitelé vidí v jejich používání a faktory, které jejich postoje ovlivňují.

Závěrem lze říct, že digitální technologie by učitelé měli využívat vyváženě s ostatními formami učení. Samotné digitální technologie nejsou ani dobré ani špatné, ale záleží na tom, jakým způsobem jsou využívány. Proto by se učitelé v této poměrně nové oblasti měli co nejvíce vzdělávat, aby zajistili efektivní využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- Alotaibi, M. S. (2023). *Factors Influencing Early Childhood Educators' Use of Digital Educational Aids: A Sequential Explanatory Study*. Sage Open. <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440231217727>
- Bourbour, M. (2020). *Digital technologies in preschool education: The interplay between interactive whiteboards and teachers' teaching practices*. Örebro University <https://du.diva-portal.org/smash/get/diva2:1429383/FULLTEXT01.pdf>
- Centrum-vzdělávání.cz. *Vzdělávání pedagogů (nejen) v oblasti ICT*. <https://centrum-vzdelavani.cz/vzdelavani-pedagogu-nejen-v-oblasti-ict/>
- Davidovitch, N., & Yavich, R. (2021). *Teachers' Attitudes to Use of Advanced Technological Tools as Teaching and Learning Aids: From an Inter-Generation Perspective*. The European Educational Researcher. https://www.researchgate.net/publication/355389678_Teachers'_Attitudes_to_Use_of_Advanced_Technological_Tools_as_Teaching_and_Learning_Aids_From_an_Inter-Generational_Perspective
- Demčák, M. (n.d.). *Co je to dotazník a jakou může mít podobu?* Online dotazník – jak na to? <https://www.online-dotaznik.cz/#jak-vymyslet-otazky>
- DigiKoalice. *Národní pedagogický institut České republiky*. <https://digikoalice.cz/organizace/npi-cr/>
- Dobiáš, V. (2019). *Digitální technologie v mateřské škole*. https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/JU_Digitalni_technologie_MS.pdf
- Dočekal, D., Müller, J., Harris, A., & Heger, L. (2019). *Dítě v síti: manuál pro rodiče a učitele, kteří chtějí rozumět digitálnímu světu mladé generace*. Mladá fronta.
- Dosedla, M., Picka, K. & Hodis, Z. (2019). *Digitální technologie v preprimárním vzdělávání*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. https://imysleni.cz/images/vyukove_materialy/MU_Digitalni_technologie_preprimarni.pdf
- Evropská komise. (2025). *Další vzdělávání pedagogických pracovníků pro předškolní a školní vzdělávání*. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/dalsi-vzdelavani-pedagogickych-pracovniku-pro-predskolni-skolni>

Fryč, J., Matusšková, Z., Katzová, P., Kovář, K., Beran, J., Valachová, I., Seifert, L., Běťáková, M. Běťáková, & Hrdlička, F. (2020). *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. <http://www.msmt.cz>

Gavora, P. (2000). *Úvod do pedagogického výzkumu*. Paido.

Gjelaj, M., Buza, K., Shatri, K. & Zabeli, N. (2019). *Digital Technologies in Early Childhood: Attitudes and Practices of Parents and Teachers in Kosovo*. International Journal of Instruction. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1239303.pdf>

Gorder, L. M. (2008). *A Study of Teacher Perceptions of Instructional Technology Integration in the Classroom*. Delta Pi Epsilon Journal. <https://hartinihanim.wordpress.com/wp-content/uploads/2015/10/a-study-of-teacher-perceptions-of-instructional-technology-integration-in-the-classroom.pdf>

Hayesová, N. (2013). *Základy sociální psychologie*. Portál. <https://www.bookport.cz/kniha/zaklady-socialni-psychologie-11368/>

Hoareau, L., Thomas, A., Tazouti, Y., Luxembourger, C., Jarlégan, A., & Dinet, J. (2021). *Beliefs about digital technologies and teachers' acceptance of an educational app for preschoolers*. Elsevier. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S036013152100141X?ref=pdf>

Chábera, J. (2019). *Výklad pojmů*. ECDL Czech Republic. https://www.ecdl.cz/vyklad_pojmu.php

Chráska, M. (2016). *Metody pedagogického výzkumu: Základy kvantitativního výzkumu, 2., aktualizované vydání*. Grada. <https://www.bookport.cz/kniha/metody-pedagogickeho-vyzkumu-1421/>

Infra. *O nás*. <https://www.infracz.cz/o-nas>

Kalaš, I. (2013). *Premeny školy v digitálnom veku*. Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Kalaš, I., Mujkošová, E., Pekárová, J., Uherčíková, V., Chalachánová, M., Hrušecký, R., & Škodáčková, A. (2013). *Digitálne technológie v materskej škole 5*. Metodicko-pedagogické centrum v Bratislave. https://archiv.mpc-edu.sk/sites/default/files/projekty/vystup/hrusecky_5.pdf

- Kalaš, I. (2011). *Spoznáváme potenciál digitálních technologií v předprimárním vzdělávání*. Ústav informací a prognóz školstva.
- Kapounková, K. (2023). *Další vzdělávání pedagogických pracovníků*. <https://www.infracz.cz/>
- Klement, M., Dostál, J., Bártek, K., & Lavrinčík, J. (2011). *Učebnice interaktivní výuky s využitím multimediální učebny (2., přeprac. vyd.)*. Litovel: Velfel Ladislav. <https://docplayer.cz/19303659-Ucebnice-interaktivni-vyuky-s-vyuzitimmultimedialni-ucebny.html>
- Kopecký, K., Szotkovski, R., Kubala, L., Krejčí, V., & Havelka, M. (2021). *Moderní technologie ve výuce*. Univerzita Palackého v Olomouci
- Lynch, Z., & Vargová, M. (2016). *Uplatnenie digitálnych technológií naprieč vzdelávacími oblasťami inovovaného Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*. Metodická príručka. Státní pedagogický ústav.
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (2025). *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. MŠMT. <https://www.msmt.cz>
- Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. (n.d.). *Rámec digitálních kompetencí učitele*. MŠMT. <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/ramec-digitalnich-kompetenci-ucitele>
- Nakonečný, M. (2009). *Sociální psychologie*. Academia.
- Národní pedagogický institut České republiky. (n.d.). *Národní pedagogický institut České republiky*. <https://www.npi.cz/o-nas/o-institutu>
- Neumajer, O. (2021). *Rozhovor s Ondřejem Neumajerem o digitálních technologiích ve vzdělávání*. Komenský: odborný časopis pro učitele základní školy. https://webcentrum.muni.cz/media/3413046/komensky_146_02.pdf
- Neumajer, O., Rohlíková, L., & Zounek, J. (2015). *Učíme se s tabletem: využití mobilních technologií ve vzdělávání*. Wolters Kluwer.
- OECD. (2019). *Volume I, Teachers and school leaders as lifelong*. OECD. https://www.oecd.org/en/publications/talis-2018-results-volume-i_1d0bc92a-en.html
- PortálDigi (2022). *Digitální gramotnost*. <https://portaldigi.cz/digislovník/digitalni-gramotnost/>

PortálDigi. (2022). *Digitální technologie*. <https://portaldigi.cz/digislovník/digitalni-technologie/>

Průcha, J., Walterová, E., & Mareš, J. (2008). *Pedagogický slovník*. Portál.

Rambousek, V. (2014). *Materiální didaktické prostředky*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta. https://kdep.vse.cz/wp-content/uploads/page/186/MDP_Rambousek.pdf

Růžičková, D., Fanfulová, E., Maňenová, M., Podrázka, M., Rambousková, J., Berki, J., Janata, D., Lána, M., Olbrich, L., Roubal, P., Vyvial, A., Hawiger, D. & Smolková, J. (2020). *Digitální gramotnost v uzlových bodech vzdělávání: Metodický podpůrný materiál pro projekt PPU*. Národní pedagogický institut ČR.

Rydlo, J., Tesárek, L., Beran, V., Chaloupková, V., Kořátková, I., Kundratová, V., Ptáčník, J., Šemnický, M., & Trojanová, I. (2021). *Manuál profesního rozvoje pedagogických pracovníků*. <https://srp.vedemeskolu.npi.cz/wp-content/uploads/2022/09/2.Manual-profesniho-rozvoje-pedagogickych-pracovniku-pro-skoly.pdf>

Slaměník, I., Výrost, J., & Sollárová, E. (2019). *Sociální psychologie: Teorie, metody, aplikace*. Grada.

Survio.com. (2020). *Typy otázek v dotazníku*. Survio.com. https://blog-cz.survio.com/typy-otazek/typy-otazek-v-dotazniku/#Dotaznikove_otazky

Šikýř, M. (2016). *Personalistika pro manažery a personalisty: 2., aktualizované a doplněné vydání*. Grada.

Šťastná, L. (2021). *Možnosti rozvoje digitální pregramotnosti v předškolním věku*. Digidram: Digitální gramotnost. <https://digigram.cz/rozvoj-digitalni-gramotnosti-v-predskolnim-veku/>

Švaříček, R., & Šedřová, K. (2010). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Portál.

Technický a digitální svět. (n.d.). *O nás*. <https://www.mtuni.cz/o-nas/>

Tesárek, L., Beran, V., Chaloupková, V., Ptáčník, J., Šemnický, M., & Trojanová, I. (2021). *Manuál profesního rozvoje pedagogických pracovníků*. https://www.edu.cz/wp-content/uploads/2021/02/Manual_profesniho_rozvoje-pedagogickych-pracovniku.pdf

Tweed, S. (2013). *Technology Implementation: Teacher Age, Experience, Self-Efficacy, and Professional Development as Related to Classroom Technology Integration*. East Tennessee State University. <https://dc.etsu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2266&context=etd>

Vláčil, J. (2018). *Postoj*. Sociologický ústav – Akademie věd ČR. <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Postoj>

Xie, K., Nelson, M. J., Cheng, S., & Jiang, Z. (2021). *Examining changes in teachers' perceptions of external and internal barriers in their integration of educational digital resources in K-12 classrooms*. Journal of Research on Technology in Education. <https://doi.org/10.1080/15391523.2021.1951404>

Zatloukalová, M. (2023). *Jak ve školce rozvíjet digitální kompetence*. Twigsee. Retrieved from <https://www.twigsee.com/blog/jak-ve-skolce-rozvijet-digitalni-kompetence/>

Zíkl, P. (2011). *Využití ICT u dětí se speciálními potřebami*. Grada.

Zounek, J., Juhaňák, L., Staudková, H., & Poláček, J. (2021). *E-learning: učení (se) s digitálními technologiemi : kniha s online podporou* (2., aktualizované vydání). Wolters Kluwer.

Zounek, J., & Šedřová, K. (2009). *Učitelé a technologie: mezi tradičním a moderním pojetím*. Paido.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Faktory ovlivňující postoje učitelů k používání digitálních technologií	23
---	----

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Výhody vedoucí k zefektivnění	14
Tabulka 2 Bezpečné využívání digitálních technologií	19
Tabulka 3 Postoje učitelů	21

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Věk respondentů	32
Graf 2 Vzdělání respondentů	33
Graf 3 Délka pedagogické praxe respondentů	33
Graf 4 Postoj respondentů k využívání digitálních technologií	34
Graf 5 Výhody digitálních technologií v předškolním vzdělávání	36
Graf 6 Nevýhody digitálních technologií v předškolním vzdělávání	37
Graf 7 Faktory ovlivňující postoj respondentů	38
Graf 8 Úroveň podpory od vedení školy	39
Graf 9 Možnost využití školení respondentem	40
Graf 10 Ovlivnění postoje respondentů školením	41
Graf 11 Využití digitálních technologií	42
Graf 12 Překážky ve využívání digitálních technologií respondentů	43

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Dotazník předvýzkum

Příloha P II: Dotazník – Výzkum

Příloha P III: Obsah emailu pro ředitele mateřských škol

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK – PŘEDVÝZKUM

Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání

1. Jaké je Vaše pohlaví? *
 - a) Žena
 - b) Muž

2. Kolik Vám je let?
 - a) méně než 25 let
 - b) 25 až 29 let
 - c) 30 až 34 let
 - d) 35 až 39 let
 - e) 40 až 44 let
 - f) 45 až 54 let
 - g) více než 55 let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a) Středoškolské vzdělání
 - b) Vyšší odborné vzdělání
 - c) Vysokoškolské vzdělání
 - d) Jiné (prosím uveďte)

4. Jak dlouho pracujete jako učitel/ka v mateřské škole?
 - a) méně než 3 roky
 - b) 3 až 6 let
 - c) 7 až 10 let
 - d) 11 až 15 let
 - e) více než 15 let

5. Jaký máte postoj k využívání digitálních technologií v mateřské škole?
- a) Velmi pozitivní – Digitální technologie zvyšují motivaci dětí k učení, podporují logické myšlení, kreativitu a samostatnost.
 - b) Spíše pozitivní – Technologie pomáhají dětem učit se hravou formou, ale neměly by nahrazovat přímou zkušenost s reálným světem, mohou být užitečné, pokud jsou využívány smysluplně.
 - c) Neutrální – Technologie mohou být přínosné, ale i problematické v závislosti na způsobu jejich využití. Oceňuji například robotické hračky, ale mám obavy, že přílišná digitalizace by mohla omezit pohybové a sociální aktivity.
 - d) Spíše negativní – Technologie mohou odvádět děti od přirozené hry a interakci i s okolím. Upřednostňuji tradiční výukové metody, které rozvíjejí manuální dovednosti a sociální komunikaci.
 - e) Velmi negativní – Technologie do mateřské školy nepatří, protože mohou narušovat přirozený vývoj dětí. Předškolní vzdělávání by mělo být zaměřeno především na pohyb, tvořivost a reálnou zkušenost.
6. Co považujete za hlavní výhody v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- a) Rozvoj kognitivních dovedností dětí
 - b) Zábavná a motivující forma učení
 - c) Podpora rozvoje digitální gramotnosti
 - d) Podpora individuálního tempa k učení
 - e) Umožnění přístupu k různým materiálům (video, interaktivní tabule atd.)
 - f) Jiné (prosím uveďte)
7. Co považujete za hlavní nevýhody v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- a) Riziko negativního vlivu na zdraví dětí
 - b) Riziko vzniku závislosti
 - c) Omezení rozvoje hrubé motoriky
 - d) Snížená osobní interakce mezi dětmi
 - e) Jiné (prosím uveďte)

8. Jaké faktory ovlivňují Váš postoj k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- a) Moje technické dovednosti
 - b) Dostupnosti školení
 - c) Podpora od vedení školy
 - d) Vybavení školy
 - e) Moje osobní přesvědčení o přínosech a rizicích digitálních technologií
 - f) Kultura školy a filozofie přístupu k inovativním metodám výuky
 - g) Vliv rodičů a jejich názor na používání technologií
 - h) Můj pedagogický přístup a otevřenost vůči novým metodám
 - i) Jiné (prosím uveďte)
9. Jak hodnotíte úroveň podpory, kterou Vám vedení mateřské školy poskytuje v oblasti školení na digitální technologie?
- a) Velmi dobrou – vedení podporuje školení pravidelně
 - b) Spíše dobrou – vedení školení umožňuje, ale jen občas
 - c) Spíše špatnou – školení jsou vzácná
 - d) Velmi špatnou – školení není vůbec nabízeno
10. Pokud by Vám bylo nabídnuto odborné školení na oblast digitálních technologií, využil/a byste jej?
- a) Ano, určitě – mám zájem se naučit nové dovednosti a zlepšit svou práci s digitálními technologiemi v mateřské škole
 - b) Spíše ano – zajímá mě to, ale potřeboval/a bych více informací o obsahu školení a jeho přínosech
 - c) Spíše ne – technologie v mateřské škole nepovažuji za klíčovou část výuky, ale zvážil/a bych to
 - d) Ne určitě ne – nejsem přesvědčen/a o potřebě školení v oblasti digitálních technologií a raději bych se zaměřil/a na jiné oblasti profesního rozvoje
11. Pokud jste absolvoval/a odborné školení v oblasti digitálních technologií, jak ovlivnilo tato školení Váš postoj k technologiím a jejich využívání?
- a) Můj přístup se výrazně zlepšil
 - b) Můj přístup se mírně zlepšil

- c) Můj přístup zůstal stejný
- d) Neúčastnil/a jsem se žádného školení

12. Využíváte v mateřské škole digitální technologie?

- a) Ano, pouze při výuce – používám technologie pouze při práci s dětmi
- b) Ano, pouze při přípravě materiálů a plánování
- c) Ano, ve všech oblastech práce – používám technologie, jak při výuce, tak při přípravě materiálů
- d) Ne, vůbec – nevyužívám technologie v žádné oblasti

13. Jaké překážky Vám brání v častějším využívání digitálních technologií? *

- a) Nedostatek vybavení
- b) Nedostatečné školení
- c) Negativní postoje rodičů
- d) Nedostatek času na přípravu
- e) Jiná (prosím uveďte)

14. Máte ještě nějaké poznámky k tomuto tématu? *

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK – VÝZKUM

Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání

Dobrý den,

jmenuji se Michaela Kalábová a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, oboru Učitelství pro mateřské školy. Ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce na téma Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání.

Dotazník je určen učitelům mateřských škol, je zcela anonymní a jeho vyplnění Vám nezabere více než 10 minut.

Předem Vám srdečně děkuji za Váš čas a ochotu.

S úctou a poděkováním

Michaela Kalábová

1. Jaké je Vaše pohlaví? *
 - c) Žena
 - d) Muž

2. Kolik Vám je let?
 - h) méně než 25 let
 - i) 25 až 29 let
 - j) 30 až 34 let
 - k) 35 až 39 let
 - l) 40 až 44 let
 - m) 45 až 54 let
 - n) více než 55 let

3. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené pedagogické vzdělání?
 - e) Středoškolské vzdělání
 - f) Vyšší odborné vzdělání
 - g) Vysokoškolské vzdělání
 - h) Jiné (prosím uveďte)

4. Jak dlouho pracujete jako učitel/ka v mateřské škole?
- f) méně než 3 roky
 - g) 3 až 6 let
 - h) 7 až 10 let
 - i) 11 až 15 let
 - j) více než 15 let
5. Jaký máte postoj k využívání digitálních technologií v mateřské škole?
- f) Velmi pozitivní – Digitální technologie zvyšují motivaci dětí k učení, podporují logické myšlení, kreativitu a samostatnost.
 - g) Spíše pozitivní – Technologie pomáhají dětem učit se hravou formou, ale neměly by nahrazovat přímou zkušenost s reálným světem, mohou být užitečné, pokud jsou využívány smysluplně.
 - h) Neutrální – Technologie mohou být přínosné, ale i problematické v závislosti na způsobu jejich využití. Oceňuji například robotické hračky, ale mám obavy, že přílišná digitalizace by mohla omezit pohybové a sociální aktivity.
 - i) Spíše negativní – Technologie mohou odvádět děti od přirozené hry a interakci i s okolím. Upřednostňuji tradiční výukové metody, které rozvíjejí manuální dovednosti a sociální komunikaci.
 - j) Velmi negativní – Technologie do mateřské školy nepatří, protože mohou narušovat přirozený vývoj dětí. Předškolní vzdělávání by mělo být zaměřeno především na pohyb, tvořivost a reálnou zkušenost.
6. Co považujete za hlavní výhody v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?
- g) Rozvoj kognitivních dovedností dětí
 - h) Zábavná a motivující forma učení
 - i) Podpora rozvoje digitální gramotnosti
 - j) Podpora individuálního tempa k učení
 - k) Umožnění přístupu k různým materiálům (videa, interaktivní tabule atd.)
 - l) Jiné (prosím uveďte)

7. Co považujete za hlavní nevýhody v používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?

- f) Riziko negativního vlivu na zdraví dětí
- g) Riziko vzniku závislosti
- h) Omezení rozvoje hrubé motoriky
- i) Snížená osobní interakce mezi dětmi
- j) Jiné (prosím uveďte)

8. Jaké faktory ovlivňují Váš postoj k využívání digitálních technologií v předškolním vzdělávání?

- j) Moje technické dovednosti
- k) Dostupnosti školení
- l) Podpora od vedení školy
- m) Vybavení školy
- n) Moje osobní přesvědčení o přínosech a rizicích digitálních technologií
- o) Kultura školy a filozofie přístupu k inovativním metodám výuky
- p) Vliv rodičů a jejich názor na používání technologií
- q) Můj pedagogický přístup a otevřenost vůči novým metodám
- r) Jiné (prosím uveďte)

9. Jak hodnotíte úroveň podpory, kterou Vám vedení mateřské školy poskytuje v oblasti školení na digitální technologie?

- e) Velmi dobrou – vedení podporuje školení pravidelně
- f) Spíše dobrou – vedení školení umožňuje, ale jen občas
- g) Spíše špatnou – školení jsou vzácná
- h) Velmi špatnou – školení není vůbec nabízeno

10. Pokud by Vám bylo nabídnuto odborné školení na oblast digitálních technologií, využil/a byste jej?

- e) Ano, určitě – mám zájem se naučit nové dovednosti a zlepšit svou práci s digitálními technologiemi v mateřské škole
- f) Spíše ano – zajímá mě to, ale potřeboval/a bych více informací o obsahu školení a jeho přínosech

- g) Spíše ne – technologie v mateřské škole nepovažuji za klíčovou část výuky, ale zvážil/a bych to
- h) Ne určitě ne – nejsem přesvědčen/a o potřebě školení v oblasti digitálních technologií a raději bych se zaměřil/a na jiné oblasti profesního rozvoje

11. Pokud jste absolvoval/a odborné školení v oblasti digitálních technologií, jak ovlivnilo tato školení Váš postoj k technologiím a jejich využívání?

- e) Můj přístup se výrazně zlepšil
- f) Můj přístup se mírně zlepšil
- g) Můj přístup zůstal stejný
- h) Neúčastnil/a jsem se žádného školení

12. Využíváte v mateřské škole digitální technologie?

- e) Ano, pouze při výuce – používám technologie pouze při práci s dětmi
- f) Ano, pouze při přípravě materiálů a plánování
- g) Ano, ve všech oblastech práce – používám technologie, jak při výuce, tak při přípravě materiálů
- h) Ne, vůbec – nevyužívám technologie v žádné oblasti

13. Jaké překážky Vám brání v častějším využívání digitálních technologií? *

- f) Nedostatek vybavení
- g) Nedostatečné školení
- h) Negativní postoje rodičů
- i) Nedostatek času na přípravu
- j) Nedostatečná podpora
- k) Jiná (prosím uveďte)

14. Máte ještě nějaké poznámky k tomuto tématu? *

PŘÍLOHA P III: OBSAH EMAILU PRO ŘEDITELE MATEŘSKÝCH ŠKOL

Předmět: Prosba o vyplnění dotazníku k bakalářské práci

Vážený pane řediteli, vážená paní ředitelko,

jmenuji se Michaela Kalábová a jsem studentkou 3. ročníku Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, oboru Učitelství pro mateřské školy. V rámci své bakalářské práce s názvem „Postoje učitelů k využití digitálních technologií v předškolním vzdělávání“ provádím průzkum mezi učiteli mateřských škol.

Ráda bych Vás touto cestou požádala o spolupráci. Budu Vám velmi vděčná za rozeslání mého dotazníku Vašemu učitelskému týmu. Dotazník je určen pro učitele a učitelky mateřských škol, nikoliv pro vedení školy. Vyplnění Vám nezabere více než 10 minut a Vaše odpovědi budou zcela anonymní a budou sloužit výhradně pro účely této práce.

Odkaz na dotazník: <https://www.surveio.com/survey/d/J9Z8A1W1Q5M0V9G6W>

Velmi si cením Vaší ochoty a času.

Děkuji Vám za spolupráci.

S přáním krásného dne,

Michaela Kalábová,

Studentka Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně